glasilo občanov

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA LITIJA

ŠTEVILKA 1 – LETO 6

JANUAR 1978

OBČINSKA PRIZNANJA ZA LETO 1977 SO PREJELI:

GOSTINSKO PODJETJE LITIJA

Gostinsko podjetje Litija je bilo ustanovljeno 1951. leta in je pričelo delovati v zelo skromnih razmerah. Nagel razvoj tega podjetja se je pričel 1969. leta, ko so zgradili Jerebov hram, v kasnejših letih prizidek pri Restavraciji, Kegljišče, opremili Bife na Bogenšperku in v letu 1977 z lastnimi in kreditnimi sredstvi zgradili gostilno Majolka v Šmartnem. Za 45-članski delovni kolektiv so to velike investicije, v vse te objekte so vložili 4.500.000 din lastnih sredstev. Njihove kapacitete so se iz 100 sedežev v letu 1961 povečale na 600, število postelj pa od 6 na 43 v letu 1977. V delovnem kolektivu se je izšolalo 25 gostinskih delavcev, kar kaže na veliko skrb te organizacije za lastne kadre.

Občinsko priznanje jim je bilo podeljeno za gospodarske dosežke.

INDUSTRIJA USNJA VRHNIKA, TOZD USNJARNA ŠMARTNO

Nagel razvoj te temeljne organizacije se je pričel po združitvi z Industrijo usnja Vrhnika. S pomočjo lastnih in kadrov delovne organizacije so preusmerili proizvodnjo, modernizirali tehnološki proces in dvignili produktivnost dela. Fizični obseg proizvodnje se je od leta 1968 do lani v temeljni organizaciji povečal za preko 300 %, število zaposlenih pa so od 224 povečali na 614 v lanskem letu. V objekte so vložili preko 4 milijarde SD lastnih sredstev, precejšnja sredstva pa izločajo za izboljšanje delovnih pogojev v temeljni organizaciji in dvig družbenega standarda zaposlenih. Samo v lanskem letu so kupili 24 stanovanj za delavce, pospešeno stanovanjsko graditev pa načrtujejo tudi v letošnjem in naslednjih letih. Temeljna organizacija je s prizadevnostjo vseh delavcev uspela doseči izredne gospodarske dosežke, za kar jim je bilo tudi podeljeno občinsko priznanje.

KRAJEVNA SKUPNOST GABROVKA

Krajevna skupnost Gabrovka je občinsko priznanje prejela za gospodarske dosežke in družbeno samoupravljanje v preteklih letih. Občani krajevne skupnosti so se že pred 4 leti odločili, da se s krajevnim samoprispevkom povzpnejo med razvitejše krajevne skupnosti v naši občini. Doslej so z zbranimi sredstvi v denarju, z delom in materialom od občanov asfaltirali 7 km regionalnih in krajevnih cest, obnovili električno omrežje za nekatere vasi in uredili še celo vrsto objektov, ki jih občani v vsakodnevnem življenju potrebujejo.

Družbenopolitične organizacije v krajevni skupnosti so tesno povezane z občani, zato so tudi gospodarski rezultati v krajevni skupnosti nedvomno odraz dobre samoupravne organiziranosti in tesne povezanosti občanov s subjektivnimi silami. Krajevni skupnosti bo občinsko priznanje nadaljnja vzpodbuda za še večji razvoj kraja in vključitev v delo tistih občanov, ki so dosedaj stali ob strani.

PLANINŠEK MARTIN

Martin Planinšek iz Vač je prejel občinsko priznanje za uspešno delo v kmetijstvu (Foto: „Zofka")

Planinšek Martin je bil rojen 1928. leta na Vačah, kjer tudi sedaj živi. Njegova usmerjena kmetija mu je v veliko veselje, za vse kmete v naši občini pa je postala pojem, kako se z uporabo sodobnih kmetijskih sredstev da dosegati veliko kmetijsko proizvodnjo. Tovariš Martin Planinšek je tesno povezan s svojo krajevno skupnostjo, saj ni akcije v krajevni skupnosti, kjer ne bi sodeloval kot organizator ali pa izvajalec del. Posebej je potreba podčrtati njegovo skrb za razvoj kmetijstva v občini, Sloveniji, saj se s svojim družbenim delom vključuje v delo kmetijske zadruge in Zadružne zveze Slovenije. Občinsko priznanje mu je bilo podeljeno zaradi njegovih zaslug na področju kmetijske proizvodnje.

MALI FRANC

Mali Franc izhaja iz kmečke družine. Že v rani mladosti je občutil predvojno revščino. Svoje napredne poglede je kalil v narodno osvobodilnem boju, v katerem je sodeloval od leta 1943 pa do konca vojne. V povojnem obdobju se je vedno z vsemi silami prizadeval za nadaljnjo rast naše samoupravne družbe, zlasti pa so njegovi rezultati vidni na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Prav dobra organiziranost splošnega družbenega odpora in družbene samozaščite v naši občini je v veliki meri zasluga Franca Malija, saj je za to področje dela žrtvoval številne dneve in noči. Skrb za splošni družbeni napredek je njegova osnovna misel in delo. Občinsko priznanje je prejel za področje ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Franc Mali je prejel občinsko priznanje za plodno delo na področju družbene samozaščite (Foto: „Zofka")

Prejemniki občinskih priznanj za leto 1977. Od leve proti desni: Franc Mali, predstavnik KS Gabrovka, Franko Korbar, predstavnik Gostinskega podjetja Litija, Albin Planinc, Martin Planinšek in predstavnik IUV TOZD Usnjarna Šmartno Franjo Melavec (Foto: „Zofka")

UREDNIKOV STOLPEC

Volitve

Še dober mesec nas loči od volitev. 9. marca bomo v OZD, 12. marca pa v krajevnih skupnostih volili delegate in delegacije za zbore občinske skupščine in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Volitve so se pravzaprav že pričele, saj jih ne moremo jemati kot enkratno akcijo, ampak kot našo stalno politično aktivnost. Kot stalno aktivnost mislim stalne kadrovske priprave na volitve, to je nenehno evidentiranje kadrov za potrebe volitev in tudi stalno preverjanje in ocenjevanje delegatskega in skupščinskega sistema.

Gre torej za nadaljnji korak pri dograjevanju naših samoupravnih odnosov in za nadaljnji korak pri izgrajevanju naše celotne socialistične samoupravne družbe.

Poleg naše stalne politične aktivnosti v pripravah na volitve pa vsake štiri leta volimo tudi nove delegatske skupščine.

Nedvomno bo večina sedanjih delegatov uvrščena na kandidatne liste tudi za naslednja štiri leta, nova organiziranost delegatskega sistema pa bo aktivirala tudi veliko novih delegatov, ki so si po merilih in kriterijih za predlaganje za delegate pridobili to družbeno priznanje.

Vsake štiri leta se zaradi tega srečamo tudi z večjim obsegom volilnih opravil od predkandidacijskih in kandidacijskih postopkov do same izvedbe volitev na voliščih. Nedvomno bodo pri teh opravilih v največji meri angažirane predvsem krajevne organizacije SZDL v krajevnih skupnostih in osnovne organizacije sindikata v OZD.

Ne smemo pa iti mimo dejstva, da so volitve delo, skrb in odgovornost vseh delovnih ljudi in občanov.

Naša velika osveščenost in spoznanje, da nam delegatski sistem omogoča neposredno možnost odločanja o vseh tistih zadevah, ki neposredno zadevajo naše vsakdanje potrebe in interese – tako na delovnem mestu kot v kraju bivanja – kot tudi o širših družbenih vprašanjih, nam je nedvomno temelj, na katerem bomo izvedli tudi letošnje volitve.

Občani in delovni ljudje v naši občini smo v zadnjih letih že velikokrat dokazali svojo pripadnost in osveščenost, kar nam dokazujejo nadvse uspešno izvedene volitve v letu 1974, kot tudi vrsta referendumov za samoprispevke in silovit napredek naše občine kot celote.

Delegatski sistem – naše politično orožje – bomo zato z volitvami 9. in 12. marca še bolj poglobili in ustvarili še boljše pogoje za neposredno odločanje delovnih ljudi in občanov.

Kakšne bodo delegacije v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela

Statut organizacije združenega dela in krajevne skupnosti mora opredeliti vrsto delegacij v OZD oziroma KS, za zbore občinske skupščine in samoupravnih interesnih skupnosti. V kolikor ne bodo delovni ljudje v OZD oziroma občani v KS sprejemali novih statutov, bo potrebno to vprašanje rešiti s statutarnim sklepom, ki ga sprejmejo delovni ljudje oziroma občani.

Predlog posebne delovne skupine pri volilni komisiji OK SZDL Litija iz decembra 1977 ni v krajevnih skupnostih doživel nobenih pripomb, v OZD pa so bile posredovane nekatere pripombe, ki so tudi upoštevane. Predlog je sledeč:

A. KRAJEVNE SKUPNOSTI

I. Za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine bo v vsaki izmed 18 krajevnih skupnosti izvoljena najmanj 7-članska delegacija (lahko pa tudi številnejša). Vsaka delegacija bo v zboru krajevnih skupnosti SO imela po eno delegatsko mesto in bo delegata delegirala direktno v zbor. Konference delegacij bodo torej odpadle, zbor krajevnih skupnosti SO pa bo torej imel 18 delegatskih mest.

II. Za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti za zbore uporabnikov bo organiziranost delegacij po posameznih KS različna. Kjer obstojajo pogoji, bodo za posamezne SIS izvoljene posebne delegacije, drugod pa – kar naj bo izjemoma – združene delegacije za 2 ali več SIS. Splošne delegacije za vse SIS pridejo v poštev le v izredno izjemnih primerih, kjer ni pogojev za posebne ali združene delegacije.

Predlog razdeljuje krajevne skupnosti v tri skupine:

– prva skupina:
KS Litija – levi breg
KS Litija – desni breg
KS Šmartno

Te tri KS bodo imele posebne, najmanj 7-članske delegacije za naslednje samoupravne interesne skupnosti:

1. Izobraževanje
2. Otroško varstvo
3. Kultura
4. Telesna kultura
5. Socialno skrbstvo
6. Zdravstvo
7. Pokojninsko invalidsko zavarovanje
8. Zaposlovanje
9. Raziskovanje

Poleg teh delegacij pa bo v vsaki od navedenih KS še združena najmanj 10-članska delegacija za naslednje samoupravne interesne skupnosti:

1. Stanovanjsko gospodarstvo
2. SIS za komunalo
3. Kmetijsko zemljiška SIS

– Druga skupina:
KS Vače
KS Hotič
KS Jevnica
KS Kresnice
KS Sava
KS Polšnik
KS Dole
KS Gabrovka
KS Primskovo
KS Kostrevnica
KS Vintarjevec
KS Jablanica

Teh 12 krajevnih skupnosti bo imelo tri združene delegacije za SIS, in sicer:

– najmanj 10-članska delegacija za naslednje SIS:
1. izobraževanje
2. otroško varstvo
3. kultura
4. telesna kultura
5. socialno skrbstvo

– najmanj 10-članska delegacija za naslednje SIS:
1. zdravstvo
2. pokojninsko invalidsko zavarovanje
3. zaposlovanje
4. raziskovanje

– najmanj 10-članska delegacija za naslednje SIS:
1. stanovanjsko gospodarstvo
2. SIS za komunalo
3. kmetijsko-zemljiška SIS

– Tretja skupina:
KS Ribče
KS Štanga
KS Štangarske Poljane

Te tri KS bodo imele eno splošno najmanj 15-člansko delegacijo za naslednje SIS:
1. izobraževanje
2. otroško varstvo
3. kultura
4. telesna kultura
5. socialno skrbstvo
6. zdravstvo
7. invalidsko-pokojninsko zavarovanje
8. zaposlovanje
9. raziskovanje
10. stanovanjsko gospodarstvo
11. SIS za komunalo
12. kmetijsko-zemljiška SIS

B. ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

I. Za zbor združenega dela občinske skupščine

Nekatere DO in TOZD bodo imele samostojna delegatska mesta v zboru združenega dela, nekatere pa se bodo pri delegiranju skupnega delegata združevale v konference delegacij.

Samostojno delegatsko mesto v zboru združenega dela občinske skupščine bodo imele naslednje DO in TOZD:
1. Predilnica
2. IUV TOZD Usnjarna Šmartno
3. GIP Beton TOZD Gradmetal
4. Slovenija ceste TOZD Industrija apna Kresnice
5. KZ Litija
6. KZ Litija – kmetje kooperanti
7. KZ Presad Gabrovka
8. KZ Presad Gabrovka – kmetje kooperanti
9. Samostojni obrtniki
10. Gozdno gospodarstvo Litija
11. Gostinsko podjetje Litija
12. Kovina Šmartno
13. Mizarstvo Gabrovka
14. Osnovna šola Litija
15. Osnovna šola Šmartno
16. Osnovna šola Gabrovka
17. Mercator Litija
18. Uprava SO Litija

Te OZD bodo izvolile najmanj 7-članske delegacije (v večjih OZD bodo številnejše) za zbor združenega dela občinske skupščine.

Pri delegiranju skupnega delegata v zbor združenega dela, se bodo združevale naslednje DO in TOZD:

1. konferenca delegacij:
Lesna ind. Litija TOZD Žaga
Lesna ind. Litija TOZD Plastika
Lesna ind. Litija TOZD Furnir
Lesna ind. Litija TOZD Mizarstvo
Lesna ind. Litija – delovna skupnost skupnih služb

2. Konferenca delegacij:
PTT Ljubljana, Pošta Litija
SAP Litija
Zavarovalnica Triglav p. e. Litija
Ljubljanska banka PE Litija
SDK Litija

3. konferenca delegacij:
Zdravstveni dom Litija
Dom Tisje
Lekarna Litija

4. konferenca delegacij:
ŽTP promet
ŽTP vzdrževanje

5. konferenca delegacij:
Elektro Ljubljana, obrat Litija
Cestno podjetje Ljubljana, enota Litija

6. konferenca delegacij:
Strokovne službe stanov. in komunalne SIS
Strokovne službe SIS
Strokovna služba SIS za zaposlovanje
Strokovna služba SIS za zdravstvo

7. konferenca delegacij:
Mesarija in prekajevalnica Šmartno
Pekarna Šmartno

8. konferenca delegacij:
Centromerkur
Državna založba
Emona
Peko
Borovo
Tobak

9. konferenca delegacij:
Osnovna šola Milan Borišek Litija
VVZ Litija
Delavska univerza Litija

10. konferenca delegacij:
Občinske družbenopolitične organizacije
Postaja milice Litija

11. Konferenca delegacij:
Tekstil Ljubljana TOZD Pletilja
Mizarstvo Litija

Tudi v teh TOZD in DO bodo izvoljene najmanj 7-članske delegacije, razen v tistih, ki imajo manj kot 30 zaposlenih, kjer vsi zaposleni predstavljajo delegacijo.

Število delegatov, ki jih bodo posamezne delegacije delegirale v konference delegacij, bodo te DO in TOZD uredile z medsebojnim dogovorom, s katerim bodo opredelile tudi nosilce konference delegacij.

Zbor združenega dela občinske skupščine bo imel torej 29 delegatskih mest (18 iz TOZD in DO, ki bodo imele samostojne delegacije in 11 iz TOZD in DO, ki se bodo za eno delegatsko mesto združevale v konferenco delegacij).

II. Za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti bo organiziranost delegacij v DO in TOZD naslednja:

1. skupina:
Predilnica Litija in
IUV TOZD Usnjarna Šmartno

Ti dve OZD bosta imeli posebne najmanj 7-članske delegacije za naslednje samoupravne interesne skupnosti:
– izobraževanje
– otroško varstvo
– kultura
– telesna kultura
– socialno skrbstvo
– zdravstvo
– invalidsko pokojninsko zavarovanje
– zaposlovanje
– raziskovanje

Poleg teh delegacij pa bo v teh dveh OZD še združena najmanj 10-članska delegacija za naslednje samoupravne interesne skupnosti:
– stanovanjsko gospodarstvo
– SIS za komunalo
– kmetijsko-zemljiška SIS

2. skupina:
GIP Beton TOZD Gradmetal
Slovenija ceste TOZD Ind. apna Kresnice
KZ Litija
KZ Litija – kmetje kooperanti
KZ Presad Gabrovka
KZ Presad Gabrovka – kmetje kooperanti
Gozdno gospodarstvo Litija
Kovina Šmartno
Osnovna šola Litija
Osnovna šola Šmartno
Mercator Litija
Uprava SO Litija

Te DO in TOZD bodo imele tri združene delegacije za SIS, in sicer:
– najmanj 10-članska delegacija za SIS:
izobraževanje
otroško varstvo
kultura
telesna kultura
socialno skrbstvo
– najmanj 10-članska delegacija za SIS:
zdravstvo
invalidsko pokojninsko zavarovanje
zaposlovanje
raziskovanje
– najmanj 10-članska delegacija za SIS:
stanovanjsko gospodarstvo
SIS za komunalo
zemljiško-kmetijsko SIS

3. skupina:
Gostinsko podjetje Litija
Mizarstvo Gabrovka

Ti dve OZD bosta imeli dve združeni delegaciji, in sicer:
– najmanj 14-članska delegacija za SIS:
izobraževanje
otroško varstvo
kultura
telesna kultura
socialno skrbstvo
zdravstvo
invalidsko pokojninsko zavarovanje
zaposlovanje
raziskovanje
– najmanj 10-članska delegacija za SIS:
stanovanjsko gospodarstvo
SIS za komunalo
kmetijsko-zemljiško SIS

4. skupina:
Osnovna šola Gabrovka in
samostojni obrtniki

bodo imeli splošno najmanj 15-člansko delegacijo za vseh 12 SIS.

5. skupina:

V tej skupini so vse ostale DO in TOZD, ki se bodo združevale v konference delegacij po istem principu kot za zbor združenega dela občinske skupščine. V vseh teh TOZD in DO bodo izvoljene najmanj 15-članske splošne delegacije za vse SIS, razen v tistih, kjer je manj kot 30 zaposlenih in vsi zaposleni predstavljajo delegacijo.

Izjema bo Lesna industrija Litija, kjer bodo v vsakem izmed štirih TOZD-ov izvoljene najmanj 10-članske delegacije za tri skupine SIS po istem principu, kot to velja za 2. skupino, v delovni skupnosti skupnih služb pa bo izvoljena najmanj 15-članska splošna delegacija za vse SIS. Vse te delegacije se bodo združevale v konferenco delegacij, iz katerih bo potekalo delegiranje v skupščine posameznih SIS.

Število delegatov, ki jih bodo posamezne delegacije delegirale v konference delegacij, bodo te DO in TOZD uredile z medsebojnim dogovorom, s katerim bodo opredelile tudi nosilce konferenc delegacij.

V FEBRUARSKI ŠTEVILKI „GLASILA OBČANOV" BOMO OBJAVILI:

- sestavo družbenopolitičnega zbora občinske skupščine
- delegiranje in sestavo zborov uporabnikov samoupravnih interesnih skupnosti
- delegiranje in sestavo zborov izvajalcev samoupravnih interesnih skupnosti
- kandidate za vodilne funkcije v občinski skupščini in skupščinah SIS
- vse potrebne informacije za občane v zvezi z volitvami

NOVICE IZ GOSPODARSTVA

– DELOVNA ORGANIZACIJA KOVINA iz Šmartna pri Litiji potrebuje svoje zemljišče. Zdaj gostuje na tuji zemlji, kar pa onemogoča modernizacije, zlasti pa ne dopušča kakršnihkoli gradbenih investicij. Namreč, kdor ne dokaže, da je lastnik zemljišča, ne sme in ne more graditi.

Kovina ima nekaj svojega zemljišča, vendar je to zemljišče še vedno po namenu kmetijsko zemljišče. Obeta se boljša rešitev. Lesna industrija Litija bo prej ali slej preselila delavnice iz skladišča Mizarstva iz Šmartna v Zagorico. Pripravljeni pa so prepustiti zemljišče Kovini. To zemljišče pa je hkrati idealno ravno za kovinsko industrijo. Čeprav Lesna industrija Litija ne more takoj izprazniti svojih sedanjih prostorov, pa je pripravljena na postopno odstopanje zemljišča. To pa pomeni, da bo Kovina že v letošnjem letu mogla začeti uresničevati svoje načrte. Uresničevanje načrtov Kovine pa se ujema z uresničevanjem načrtov za to dejavnost naše družbenopolitične skupnosti.

– ŽELEZNIŠKO GOSPODARSTVO LJUBLJANA se je zavezalo, da letos izgradi podhod širine 3 m in višine 2,5 m v Kresnicah nasproti bifeja KZ Litija. Podhod mora biti izgrajen do dneva republike v letu 1978. Začetek gradnje maj ali junij 1978.

Železniško gospodarstvo bo v letošnjem letu na našem območju izvedlo naslednje investicije:
1. Dokončalo bo modernizacijo ž. p. Sava pri Litiji
2. Zgradili bodo podhod v Kresnicah
3. Zgradili bodo nadstrešek za potnike ob postajnem poslopju ž. p. Litija in ob bifeju na ž. p. Litija
4. V Ponovičah, pravzaprav med Litijo in Ponovičami bodo montirali avtomatske zapornice
5. V sodelovanju s prizadetimi delovnimi organizacijami in KS Litija levi breg so pripravljeni asfaltirati prostor okrog železniškega skladišča – ob razkladalnem tiru (tam, kjer je ponavadi največ blata).

– Investicija ŽG Ljubljana na ž. p. Sava pri Litiji bo verjetno presegla astronomsko vsoto 25 milijonov dinarjev.

– Še ena novica iz prometa. SAP LJUBLJANA obljublja, da bodo v letu 1979 izgradili v Litiji avtobusno postajo. Avtobusna postaja bo v bližini bodoče nove upravne stavbe (za skupščino, Ljubljansko banko, interesne skupnosti in še za nekatere druge namene). Lokacija bodoče avtobusne postaje je približno med Centromerkurjem in Zasavsko cesto. Možni organizator in izvajalec te investicije je GIP Beton Zasavje.

– Dva IZREDNO POMEMBNA DOKUMENTA sta v javni razpravi in sicer Analiza izvajanja srednjeročnega plana občine Litija v letih 1976 in 1977 ter Resolucija o izvajanju srednjeročnega plana občine Litija v letu 1978. Oba dokumenta razen gospodarstva zajemata tudi negospodarstvo in sta po svojem pomenu dokumenta, ki sodita k planskim dokumentom.

– NOVA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA TO JE TOZD KOMUNALA, ki je v sklopu GIP Beton Zasavje, je pričela z delom. V. d. direktorja TOZD Komunala je tovariš Baš Janez.

– Trenutno so na našem območju v gospodarstvu TRI ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA BREZ DIREKTORJEV. Te so: Industrija apna Kresnice, ki je TOZD SGP Slovenija ceste, Tovarna usnja Šmartno, ki je TOZD Industrije usnja Vrhnika, in Kovina Šmartno pri Litiji.

– IZVRŠILNI ODBOR SKLADA SKUPNIH REZERV gospodarskih organizacij občine Litija je v mesecu decembru 1977 odobril Mizarstvu Litija 400.000 din posojila za nakup sušilnega agregata. Mizarstvo Litija bo kredit koristilo v prvi polovici leta 1978.

Oddelek za gospodarstvo

Odločitev za boljšo prihodnost

Po skoraj dveletnih razpravah smo v Kmetijski zadrugi Litija 18. in 19. decembra lani izvedli referendum za povezovanje v sestavljeno organizacijo združenega dela kmetijstvo-industrija-trgovina ali kratko SOZD „KIT". Tako je za nami pomembna akcija povezovanja zadruge v veliko družino kmetijcev, živilcev in tudi trgovcev.

Referenduma se je udeležilo 382 združenih kmetov in delavcev, od skupnega števila 435. Od tega se je izjavilo za povezovanje 360 združenih kmetov in delavcev, proti je bilo 25 združenih kmetov in delavcev, dva pa sta se glasovanja vzdržala. Za združitev je tako glasovalo 82,7 % vseh združenih kmetov in delavcev v zadrugi.

V novo nastalo SOZD „KIT" se povezuje na podlagi samoupravnega sporazuma 18 delovnih organizacij:

1. KIT STORITVE
2. Ljubljanske mlekarne
3. Mesna industrija na Gorenjskem
4. Novosadska mlekarna
5. Mlekarna Zemun
6. Kmetijska zadruga Ljubljana
7. Kmetijska zadruga Mozirje
8. Kmetijska zadruga Črnomelj
9. Kmetijska zadruga Metlika
10. Kmetijska zadruga Medvode
11. Kmetijska zadruga Trebnje
12. Kmetijska zadruga Žužemberk
13. Kmetijska zadruga Ribnica
14. Kmetijska zadruga Vel. Lašče
15. Kmetijska zadruga Dobrepolje
16. Kmetijska zadruga „Krka" Novo mesto
17. Kmetijska zadruga Stična
18. Kmetijska zadruga Litija

Vseh 18 delovnih organizacij v SOZD KIT združuje sedaj skoraj 4000 delavcev in več kot 10.000 kmetov, članov zadrug in ustvarja nad pol bilijona starih dinarjev skupnega prihodka. S tem so v enoten reprodukcijski sistem povezane kmetijske zadruge s področja, na katerem so proizvodni pogoji in usmeritve precej podobni, kar vsekakor pomeni velike prednosti za nadaljnji razvoj. Te prednosti se bodo uveljavljale z združevanjem in povezovanjem naslednjih skupnih zadev:
– usklajevanje razvojnih planov
– delitev dela med posameznimi delovnimi organizacijami
– usklajevanje poslovanja
– urejanje dohodkovnih odnosov
– skupen razvoj pospeševalnih dejavnosti inženiringa in razvoja
– razvijanje skupne komerciale, marketinga in zunanje trgovine
– združevanje sredstev preko interne banke in drugo

Velika prednost povezovanja je tudi v mnogo večji socialni varnosti, ki si jo posamezne delovne organizacije pridobijo z zagotavljanjem medsebojne pomoči pri pokrivanju eventualne izgube, primanjkljaja obratnih sredstev in podobno.

Vsi ti razlogi dokazujejo veliko upravičenost izvedenega povezovanja, saj se kažejo večje možnosti za hitrejši in kvalitetnejši razvoj tudi naše zadruge v novi skupni organizaciji.

Zatorej ob začetku novega leta zaželimo v imenu združenih kmetov in delavcev v zadrugi novemu SOZD in hkrati nam vsem uspešnega sodelovanja, da bi se vse tisto, zaradi česar smo se povezali v tem letu, tudi pričelo uresničevati.

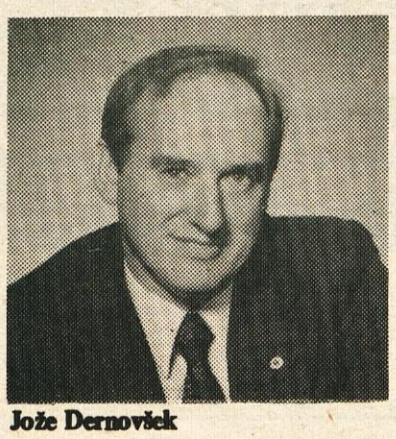

Jože Dernovšek

V prvi letošnji številki Glasila občanov objavljamo intervju s predsednikom SO Litija, tov. Jožetom Dernovškom. Težišče razgovora je bilo na izvajanju razvojnega plana občine v letu 1978, predsednik SO pa je odgovoril tudi na nekatera druga vprašanja.

NAŠ INTERVJU

KAKO V LETO 1978?

PLAN IZVAJAMO

„Tovariš predsednik, pri izvajanju srednjeročnega plana razvoja občine se zelo angažirate. Kako ocenjujete izvajanje tega plana v letu 1977?“

„Na gospodarskem področju smo v letu 1977 poželi dobre rezultate, kar naj argumentiram s tem, da je družbeni proizvod realno porasel za 11 % in se tako skupno z letom 1976 polagoma približuje rasti 8 %, kot je določeno v planu. Družbeni standard, kamor sodi tudi stanovanjska in komunalna izgradnja, je bil v preteklem letu tudi v veliki meri uresničen. Tudi v letu 77 smo bili priča sila razgibani dejavnosti v KS, ki so prispevale svoj velik delež k uresničevanju razvoja, posebno na komunalnem področju.“

„Ali se je lani osebna, skupna in splošna poraba v naši občini gibala skladno z rastjo družbenega proizvoda v SR Sloveniji?“

„V glavnih potezah se je ta poraba ravnala v smislu resolucijske politike, tako kot je zastavljeno v vprašanju in je tudi skladna.“

„Kako se bodo letos gibali osebni dohodki v naši občini?“

„V naši resoluciji bo o tem zavzeto stališče, ki bo postavilo naslednje izhodišče: rast realnih osebnih dohodkov mora biti usklajena z rastjo produktivnosti dela in rastjo dohodka, torej ne bi smeli prevladovati sami po sebi tako imenovani ukrepi, ki avtomatično lovijo življenjske stroške.“

„Ali bo občinski proračun tudi v letu 1978 dopolnjevan z republiškimi sredstvi?“

„Da, vendar v manjši meri, ker se po eni strani zvišujejo izvirni dohodki občine, kot davek na osebni dohodek, po drugi strani pa se dokončno črtajo iz obveznosti proračunskega financiranja nekatere naloge kot komunalna dejavnost, razne anuitete, železniški prehodi itd . . .“

HITREJŠA RAST INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

„Kaj bo letos storjenega za hitrejšo rast industrijske proizvodnje?“

„Industrija je poglavitni nosilec razvoja v občini in naj bi bila ocena realna rast 9,9 % letno. Nove naložbe in nova delovna mesta so izhodišče za povečano proizvodnjo pa tudi še boljše izkoriščanje kapacitet. Nosilci večje proizvodnje bi bili zlasti: Lesna industrija Litija, TOZD Gradmetal, TOZD Pletilja in nekateri drugi..“

„Ali bomo v letošnjem letu torej dosegali rast industrijske proizvodnje po stopnji 9,9, kot je opredeljeno v srednjeročnem planu?“

„Najbrž še zelo težko, ker bodo naložbe, ki naj bi poglavitno vplivale na povečano rast, šele letos zastavljene, npr. Predilnica, TOZD Gradmetal, morda tudi Kovina itd.“

„Kako bomo letos realizirali plansko opredeljeno nalogo o razvoju kovinske industrije?“

„Razvoj kovinske industrije smo v planu postavili kot prioritetno nalogo. Konkretno se kažejo stvari tako, da bo letos zastavljena zelo povečana proizvodnja v novi proizvodni hali v Gradmetalu, nato v močnejši proizvodnji te dejavnosti v TOZD Industrija apna Kresnice, seveda pa je velika naloga tudi pri izgradnji nove Kovine v Šmartnem, za predelavo barvnih kovin. Tu nam je potreben nosilec izredno zanimivega programa. Če ga bomo našli – takega kot smo v TOZD Gradmetal – potem ni bojazni za uresničevanje te zamisli. Zato strokovnjaki in delavci, odzovite se na oglas, ki je v tej številki Glasila občanov.“

KMETIJSTVO NAPREDUJE

„Kako poteka preusmerjanje kmetij v specializirano proizvodnjo?“

„Razmeroma dobro. Tu se kaže pozitivna vloga sklada za pospeševanje kmetijstva, pa tudi konkretne akcije obeh kmetijskih zadrug. Doseženi rezultati pri proizvodnji mesa in mleka dajejo osnovo za še uspešnejši poseg v to smer, posebno na področju prašičjereje.“

„Kaj pa kmečki turizem v naši občini?“

„Naravne pogoje imamo, vendar je zanimanja še premalo, predvsem s strani kmetov, tako da se danes kmečki turizem pojavlja kot slučajen obisk naši vasi, pri čemer pa so razne vaške gostilne končno pribežališče turističnih popotnikov. Takih kmečkih gostiln je zato potrebno še več.“

TUDI PRI HITRIH CESTAH GRE VEDNO BOLJE

„V razvojnem planu predvidevamo asfaltiranje mnogih cest v občini. Predvideno je, da bo leta 1980 od 81,3 km republiških cest asfaltiranih kar 49,7 km. Ali kaže na izpolnitev predvidevanj?“

„Plan modernizacije republiških cest se izvaja uspešno.

Tako smo nekako na slabi polovici, čeprav so bila sredstva že precej porabljena. Lahko pa se zgodi, da zaradi neurejenega financiranja te naloge ne bo možno v celoti uresničiti.“

POGOJI ZA TURIZEM SO

„Kako se bodo letos povezovale turistične dejavnosti?“

„Turizem je splet dejavnosti, od katerih se vsaka več ali manj po svoje odvija od gostinstva, ribištva, lovstva itd. Povezava med raznimi dejavnostmi je nujna, vendar še ni opredeljen nosilec celotne turistične dejavnosti.“

„Kdaj bo zgrajen motel v Litiji?“

„Tudi motel sodi v dograditev gostinskih kapacitet. Realno je pričakovati začetek gradnje ob koncu planskega obdobja.“

POUDAREK USMERJENEMU IZOBRAŽEVANJU

„Na področju družbenih dejavnosti se največ ukvarjate z vzgojnoizobraževalnimi objekti. Ali bodo letos storjene kakšne akcije pri usmerjenemu izobraževanju?“

„Z druženo delo je na potezi. To se mora letos opredeliti za vsebino usmerjenega izobraževanja. Torej bi morali v letu 1978 že priti do jasnih praktičnih rešitev tega vprašanja.“

„Letos pričenjamo graditi nov zdravstveni dom. Do katere faze bomo prišli pri gradnji?“

„Če bo začetek gradnje v marcu 1978, potem bi ga bilo potrebno spraviti vsaj pod streho.“

„Občani že težko čakajo na športnorekreacijski center, v katerem bo tudi kopališče in športna dvorana. Ali lahko letos pričakujemo pričetek teh del?“

„Letos ne, ampak se moramo še v tem letu dokopati do zamisli in nato sprejeti odločitve, ki jih bo možno začeti uresničevati okrog leta 1980, kar pa bo zanesljivo pogojeno tudi s podaljšanjem samoprispevka in združevanja sredstev združenega dela.“

„Kaj mislite o kinu, ki ga v Litiji ni?“

„Litija in Šmartno morata sčasoma dobiti novo kinogledališko dvorano.“

MALO PROSTEGA ČASA

„Tovariš predsednik, znani ste kot družaben človek. Koliko pesmic ste zapisali v mikrofon po sprejemu ob občinskem prazniku?“

„Samo eno, in sicer mojo znano romanco, ki je tudi politično obarvana, ko končno zmaga pravi delavec v združenem delu.“

„Kaj delate v prostem času?“

„Prostega časa imam zelo malo, toda znam ga dobro izkoristiti. Rad skočim v planine, zelo ljuba pa mi je tudi športna rekreacija.“

„Menda ste bili že velikokrat na Triglavu?“

„Da. Mnogokrat, kar niti ni čudno, saj sem bil pred 20. leti eno sezono v službi na Kredarici.“

„Ste tudi podpredsednik nogometnega kluba Olimpija. Ali bo Olimpija letos izpadla iz 1. zvezne lige?“

„Ta odgovor prepuščam strokovnemu štabu NK Olimpija, na čelu s prof. Branetom Elsnerjem.“

„Ali vam še veliko občanov pravi župan?“

„Ne, prav malo. Kdor pa ta naziv še vedno uporablja, ga gotovo bolj za šalo kot zares.“

„Ali ste lani prebrali kakšno knjigo?“

„Da, in ne samo eno. Sicer pa zelo rad čitam razne revije.“

„Ali kdaj zaidete v Trst?“

„Da, tudi včasih, vendar ne iz prekupčevalskih namenov, ampak po športni strani v zvezi z NK Olimpijo.“

„Ali bi izdali recept za vašo shujševalno kuro?“

„Recept ni nič posebnega. Gre samo za pravočasno ločitev od polne mize.“

„Po poklicu ste diplomirani ekonomist. Ali ste na izpitih na fakulteti kdaj padli?“

„Da, enkrat sem padel, in sicer pri statistiki, in še to zaradi pomanjkanja literature, ker sem imel kot študent ob delu manj možnosti, da pridem do literature.“

„Ali statistiki morda ne zaupate?“

„Zaupam, samo gledati jo je treba skozi življenje, ne samo skozi številke.“

„Kaj želite občanom v novem letu?“

„Želja je mnogo. Izmed teh si vsakdo izbira svoje. Poleg tega želim, da se še bolj vsak izmed nas ustvarjalno vključi v vse tiste naloge, ki za nas vse že danes pomenijo lepše in bogatejše življenje.“

„In na koncu, koga predlagate za naslednji intervju?“

„Mira Kapljo, podpredsednika OK SZDL. Razgovor naj teče predvsem o volitvah.“

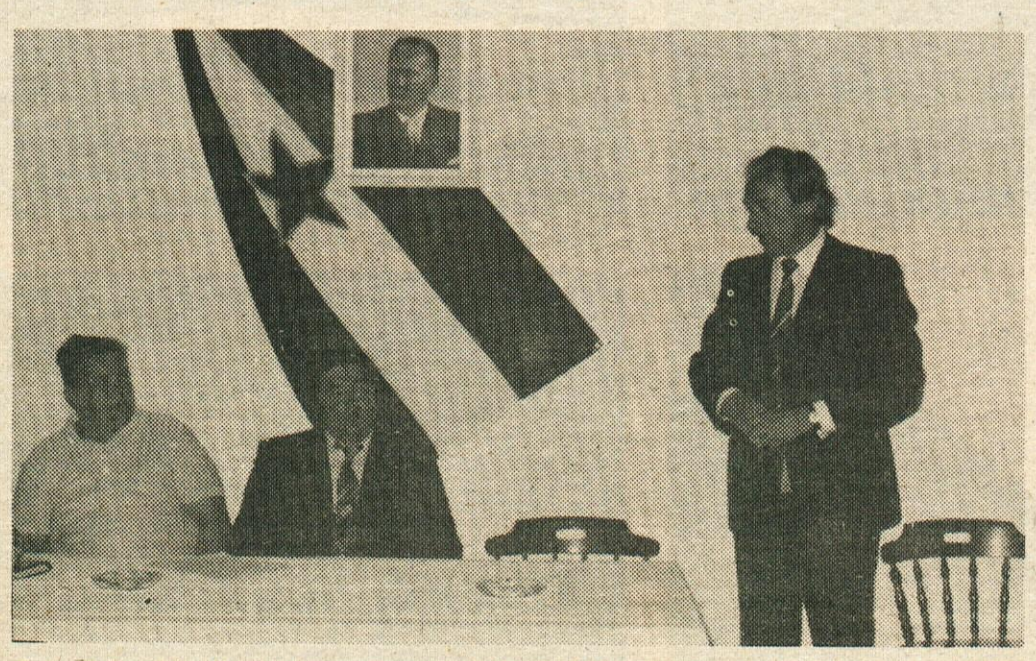

Jože Dernovšek ob podpisu sporazuma o združitvi Mesarije in prekajevalnice Litija v GHT Ljubljana (Foto: „Zofka“)

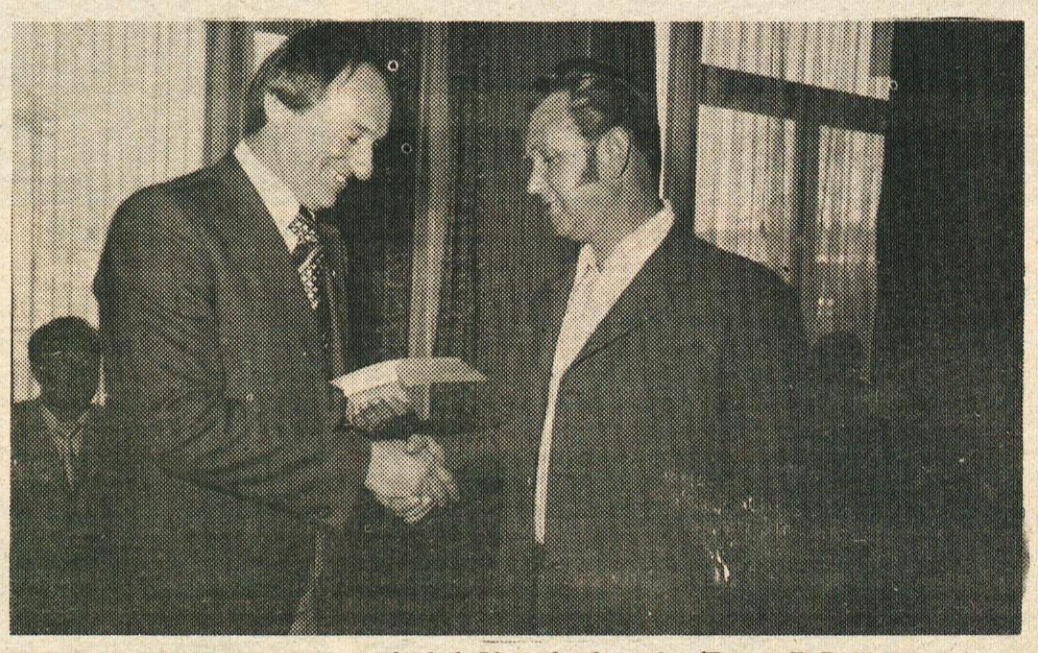

Pomembna priznanja podeljuje predsednik Občinske skupščine (Foto: „Zofka“)

Izdajateljski svet Glasila občanov je na seji dne 12. 1. 1978 sprejel naslednji

PRAVILNIK

o honoriranju prispevkov v Glasilu občanov in zaračunavanju objavljenih prispevkov, ki jih naročajo posamezniki in organizacije.

1. člen

Honorarji za objavljene prispevke, ki jih naroča uredniški odbor, se plačajo po tiskani enostolpčni vrstici (67 mm), in sicer:
0,80 din – izvlečki iz zapisnikov, dnevnega tiska, strokovnih revij, biltenov in podobno
1,00 din – prispevki o dejavnosti družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij, društev, SIS, komentarji o delu in življenju občanov in občine, raznih komisij in odborov, intervjuji, reportaže, potopisi . . .
1,20 din – uvodniki, strokovni prispevki, prevodi, analize . . .

2. člen

Fotografije in ilustrirano gradivo se honorirajo takole:
- fotografija, ki ni po naročilu uredniškega odbora 30 din
- fotografije po naročilu uredniškega odbora 70 din
- ilustracija ali originalna risba 50 – 150 din
- grafikoni, diagrami 50 – 150 din
- rebusi, uganke 20 – 50 din
- križanke 100 – 300 din

3. člen

Po naročilu posameznika ali organizacije se zaračunavajo objavljeni prispevki takole:
- mali oglasi – 5 din ena tiskana vrstica (67 mm)
- obvestila, objave, razpisi, natečaji in podobno se po dogovoru z naročnikom objavljajo v petih različnih velikostih, in sicer:

53 mm x 50 mm – 400 din
110 mm x 60 mm – 900 din
110 mm x 100 mm – 1600 din
110 mm x 150 mm – 2500 din
večji oglasi – 15 din za cm²

- oglasi, ki imajo značaj splošne koristi za celotno občino in širšo skupnost se ne zaračunavajo.

4. člen

Honorarji se izplačujejo v neto zneskih. Ponovno objavljenih prispevkov ne honoriramo.

5. člen

Ocene kvalitete prispevkov in višino honorarja določa glavni in odgovorni urednik.

6. člen

Rokopisi, risbe, fotografije in drugo se ne vračajo avtorjem, v kolikor ni to vnaprej drugače dogovorjeno.

7. člen

Glavnemu in odgovornemu uredniku, urednikom posameznih rubrik ali delov časopisa, tehničnemu uredniku in lektorju se lahko s sklepom izdajateljskega sveta izplačajo stalne ali občasne nagrade.

FINANČNO POROČILO ZA GLASILO OBČANOV ZA LETO 1977 IN FINANČNI PLAN ZA GLASILO OBČANOV ZA LETO 1978

Besedilo	Realizacija 1977	Plan 1978
I. Dohodki:		
1. Saldo iz leta 1977	–	9.862,65
2. Dotacija SO Litija	200.000,00	250.000,00
3. Dotacija SIS za izobražev.	10.000,00	10.000,00
4. Dotacija Kulturne skupnosti	10.000,00	10.000,00
5. Dotacija Telesnokulturne skup.	10.000,00	10.000,00
6. Dotacija SIS za soc. skrbstvo	10.000,00	10.000,00
7. Dotacija SIS za otroško varstvo	10.000,00	10.000,00
8. Oglasi in objave	45.981,50	50.000,00
Skupaj . . .	**295.981,50**	**359.862,65**
II. Izdatki:		
1. Vrnitev minus salda iz l. 1976	5.010,05	–
2. Tisk Glasila občanov	206.659,00	256.862,65
3. PTT – dostava GO	43.269,60	50.000,00
4. Avtorski honor. s prispevki	25.168,15	40.000,00
5. Fotografije za Glasilo občanov	1.050,00	5.000,00
6. Kilometrina	2.800,00	4.000,00
7. Pisarniški material	1.848,60	2.000,00
8. Ostali stroški	313,45	2.000,00
Skupaj . . .	**286.118,85**	**359.862,65**
Saldo 31/12-1977 =		**9.862,65 din**

LANI SMO ZGRADILI LANI SMO ZGRADILI LANI SMO ZGRADILI

Nova šola v Kresnicah

Novi proizvodni prostori TOZD Pletilja v Litiji

Nov obrat Tiskarne „Slovenija" na Vačah

Športni dom v Šmartnem

Novi prostori PM v Litiji

Novo skladišče TOZD Usnjarna v Šmartnem

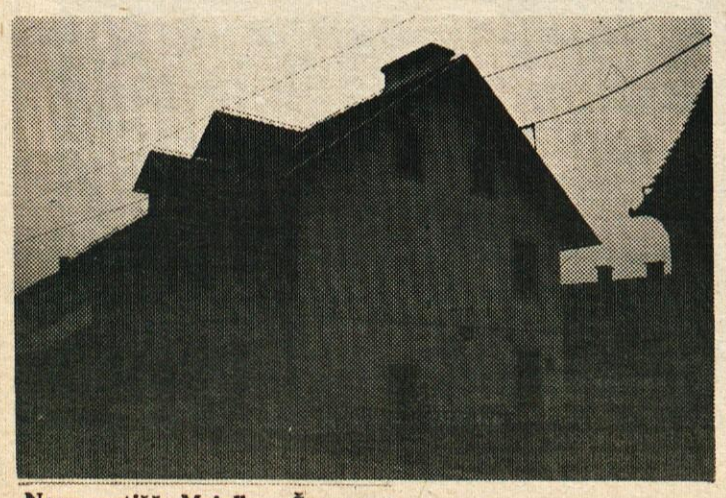
Novo gostišče Majolka v Šmartnem

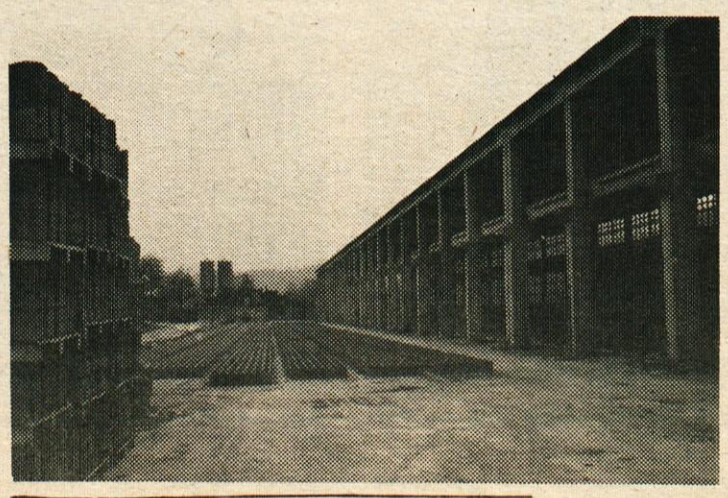
Novi proizvodni prostori GIP Beton v Hotiču

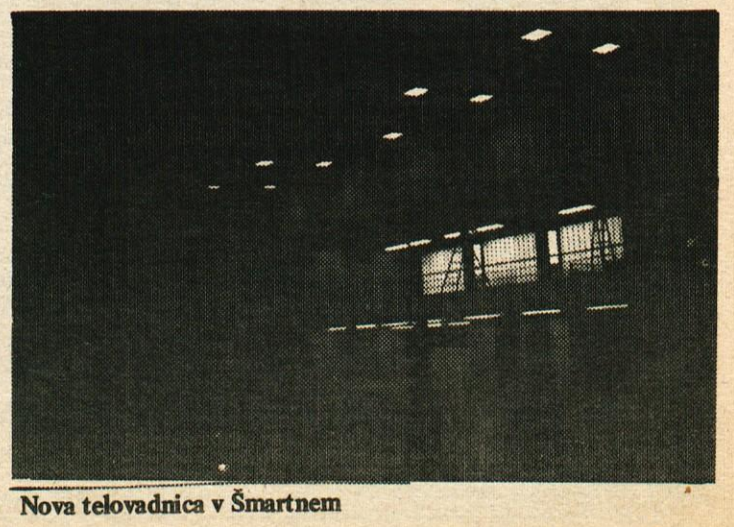
Nova telovadnica v Šmartnem

PRILOGA ZA DELEGATE

DELEGATOM!

Skupščina je zasedala 29. decembra in obravnavala odloke, katerih izvlečke smo objavili, druge pa objavljamo v tej številki. Zbori so med drugim sprejeli skep, s katerim so osnutek statuta občine Litija dali v javno razpravo. Trajala bo do meseca februarja. Gre za pomemben akt, zato prosimo vse delegate, da se v razpravo vključijo in s svojimi prispevki pripomorejo k čimboljšemu predlogu.

Predvidoma bodo zbori zasedali v začetku meseca februarja.

SEKRETARIAT SKUPŠČINE

ODLOK

O SPREMEMBI ODLOKA O PRORAČUNU OBČINE LITIJA ZA LETO 1977

Na zadnji seji vseh treh zborov občinske skupščine, dne 29. 12. 1977, je bil sprejet Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Litija za leto 1977.

S tem odlokom so se prvotno predvideni dohodki proračuna občine Litija za leto 1977 zmanjšali za 1,390.000 dinarjev. Tako sedaj znašajo skupni dohodki proračuna občine Litija za leto 1977 21,010.000 dinarjev.

Od tega:

– lastni dohodki	14.889.000 din
– dopolnilna sredstva	6.121.000 din

Z odlokom o spremembi odloka o proračunu so se skupni dohodki razdelili tako, da znašajo:

– razporejeni dohodki v znesku	21.006.000 din
– nerazporejeni dohodki v znesku	4.000 din

V spremembo proračuna nas je vodilo dejstvo, da je zaradi izredne problematike pri financiranju splošne porabe v letu 1977 na ravni republike prišlo do spremenjenih stališč in meril za oblikovanje splošne porabe in višine dopolnilnih sredstev, za dopolnjevane občine, med katere spada tudi občina Litija.

Na osnovi tega so se iz proračuna črtale nekatere obveznosti kot so:

– zmanjšanje sredstev za delo državne uprave za 200.000 dinarjev,
– zmanjšanje sredstev oz. v celoti črtano za leto 1977 predvidena sredstva za nakup stanovanj za delavce postaje Milice,
– zmanjšanje sredstev za izvajanje urbanistične in geodetske dejavnosti v letu 1977 na območju občine Litija in
– zmanjšanje obveznosti do vračila anuitet za najeta posojila iz preteklih let, ki ne sodijo več v proračun in so bila prenesena iz proračuna na druge skupnosti oz. delovne organizacije.

Ne glede na tako zmanjšanje višine proračunskih sredstev za leto 1977, pa nastopajo pri financiranju splošnih družbenih potreb v občini Litija izjemne težave, tudi zaradi tega, ker je dohodek iz nekaterih vrst davkov, nižji kot je bil predviden.

Poleg tega pa ima na izvajanje proračunske porabe največji vpliv predvsem nereden dotok dopolnilnih sredstev, od strani republike. Do 31. 12. 1977 je bilo iz tega naslova 4,414.000 din dohodka, kar je občutno izpod višine zneska 6,121.000 din, ki je v skladu z merili in izhodišči republike oblikovan in predviden z odlokom o spremembi odloka o proračunu občine Litija za leto 1977.

Prav zaradi tega v letu 1977 niso bile poravnane vse obveznosti do posameznih koristnikov proračunskih sredstev in znašajo le-te 1.615.470 dinarjev.

V razpravi na zborih občinske skupščine je bilo odločno poudarjeno, da pri oblikovanju splošne porabe in s tem v zvezi višine dopolnilnih sredstev, za občine, ki nimajo dovolj lastnih sredstev za pokrivanje splošnih družbenih potreb, ni mogoče nerazvitost občine in s tem v zvezi rast družbenega proizvoda pogojevati s financiranjem družbenopolitične skupnosti, izvajanjem delegatskega sistema, financiranja narodne obrambe, financiranja družbenopolitičnih organizacij, sofinanciranja pravosodnih organov in podobno.

Oddelek za občo upravo,
družbene službe
in proračun

IZVLEČEK

IZ ODLOKA O NAJVIŠJI NAJEMNINI ZA POSLOVNE STAVBE IN POSLOVNE PROSTORE V OBČINI LITIJA

Mesečna najemnina za m2 tlorisne površine v 1. coni (mesto Litija s Šmartnim) znaša:

– za poslovne stavbe in poslovne prostore, v katerih se opravlja proizvodna dejavnost	din 80,00za m2
– za poslovne stavbe in poslovne prostore, v katerih se opravlja trgovska in gostinska dejavnost	din 50,00 za m2
– za poslovne stavbe in poslovne prostore, ki služijo za uprave oz. pisarne TOZD, OZD in drugih	din 40,00 za m2
– za poslovne stavbe in poslovne prostore, v katerih se opravlja uslužnostna obrt	din 30,00 za m2
– za poslovne stavbe in poslovne prostore, katere uporabljajo družbenopolitične organizacije, vzgojnoizobraževalne in vzgojne varstvene ustanove	din 25,00 za m2
– za garaže	din 20,00 za m2
– kleti, skladišča, lope, drugi pomožni prostori	din 5,00 za m2

Mesečna najemnina za m2 tlorisne površine v II. coni, ki obsega preostalo področje občine, znaša:

– za poslovne stavbe in poslovne prostore, v katerih se opravlja proizvodna dejavnost	din 70,00za m2
– za poslovne stavbe in poslovne prostore, v katerih se opravlja trgovska in gostinska dejavnost	din 40,00 za m2
– za poslovne stavbe in poslovne prostore, ki služijo za upravo oz. pisarne TOZD, OZD, drugih	din 35,00 za m2
– za poslovne stavbe in poslovne prostore, v katerih se opravlja uslužnostna obrt	din 20,00 za m2
– za poslovne stavbe in poslovne prostore, katere uporabljajo družbenopolitične organizacije, vzgojnoizobraževalne in vzgojnovarstvene ustanove	din 25,00 za m2
– za garaže	din 20,00 za m2
– kleti, skladišča, lope, drugi pomožni prostori	din 5,00 za m2

INFORMACIJA

O PROBLEMATIKI KINOMATOGRAFSKE DEJAVNOSTI V LITIJI

Družbenopolitični zbor skupščine občine Litija je na seji dne 29. 12. 1977 obravnaval problematiko kinomatografske dejavnosti v Litiji.

Po prepovedi uporabe litijske dvorane, je bilo upati, da bo obisk v Šmartnem narastel do rentabilnega poslovanja. Žal se sedaj ugotavlja, da temu ni tako. Večkrat je slišati kritične pripombe v zvezi s programsko politiko. Take pripombe so enostranske, kot navajajo pri Delavski univerzi Litija, v okviru katere deluje Kino dejavnost, in odražajo nepoznavanje distribucijske politike. Ta politika je urejena s predpisi, dogovori, sporazumi in pogodbami. Distributorjev je osem, vsak ima na voljo od 100 do 130 filmov. Žal je polovica teh filmov tako slaba, da ostane kar v njihovih arhivih. Za kino dejavnost na območju občine Litija je v letu 1977 bilo predvideno 52 filmov od šestih distributorjev.

Izposojevalnina je regulirana na dva načina:
a) enkratno plačilo od 500 do 1.200 din za film
b) 33 % od vseh prodanih vstopnic

Razumljivo je, da so bolj komercialni filmi dražji in jih distributorji dobavljajo le s procentnim pogojem. Bila so prizadevanja, da bi se kinomatografska dejavnost v Litiji pripojila kakšnemu močnejšemu slovenskemu kinopodjetju. Toda priznajmo si, da takšen, kakršen je (zastarela oprema in neprimerni prostori – dvorana) res ni mogel najti „dobrodelnega strica", saj so vsa delujoča kinopodjetja več ali manj subvencionirana od kulturne skupnosti ali pa z ustreznimi sporazumi povezana z združenim delom.

V razpravi na seji družbenopolitičnega zbora je bilo ugotovljeno, da so bili storjeni precejšnji ukrepi in prizadevanja z željo, da bi se zagotovilo normalno poslovanje kinomatografske dejavnosti v Litiji. O problematiki kinomatografske dejavnosti je razpravljal svet za kulturo pri Občinski konferenci SZDL, Izvršni svet Skupščine občine Litija, Izvršni odbor in skupščina kulturne skupnosti.

Na podlagi tega so bili sprejeti naslednji sklepi in priporočila:

1. Proučijo se vse možnosti za zagotovitev normalnega delovanja kinomatografske dejavnosti v Litiji.
2. Občani in delovni ljudje uresničujejo zadovoljevanje svojih kulturnih potreb potom kulturne skupnosti Litija, ter posameznih organizacijah in društvih, ki so vključeni v to skupnost kot izvajalci. Zato je nujno, da kulturna skupnost na svojih organih prouči problematiko kinomatografske dejavnosti v Litiji, kot tudi vsebino in nalog iz samoupravnega sporazuma o uresničevanju kulturne politike na področju reproduktivne kinomatografije, ki jo je posredovala vsem občinskim kulturnim skupnostim Zveza kulturnih organizacij Slovenije, a žal kulturna skupnost v Litiji nanj ni reagirala.
3. Sredstva za zadovoljevanje kulturnih potreb na območju občine in za izvajanje programiranih nalog se zagotavljajo predvsem v kulturni skupnosti. Zagotavljanje sredstev v okviru občinskih proračunov v ta namen ni dopustno (zakon o financiranju splošnih družbenih potreb) ker se tu kot zakon navaja zagotavljanje sredstev za splošno proračunsko porabo, dočim se za družbene dejavnosti kamor sodi tudi kinomatografska dejavnost zagotavljajo sredstva v okviru skupne porabe po posameznih interesnih skupnostih.
4. Priporoča kulturni skupnosti, da potom svojih organov ob upoštevanju dejanskega stanja prouči možnost za zagotavljanje potreb sredstev za subvencioniranje kinomatografske dejavnosti oziroma kritje izgub v okviru dodatnega programa na osnovi povečane dovoljene porabe.
5. Nujno je oblikovati tak programski svet, ki bi sistematično in kontinuirano deloval in s svojim delom prispeval k boljši izbiri filmov in organiziranju solskih predstav. Mnenja smo, da bi programski svet moral delovati v okviru kulturne skupnosti.
6. Ni sporno, da sedanja dvorana v Šmartnem ni najbolj primerna, dejstvo pa je, da najmanj pet let ni mogoče zagotoviti sredstev za gradnjo novih prostorov. Zato se z izvedbo manjših vzdrževalnih del in ob predpostavki, da se zagotovijo sredstva za pokrivanje izgub, kinomatografska dejavnost še odvija v tej dejavnosti.
7. Za izvedbo postopka za odtujitev in prodajo osnovnih sredstev (aparature in druge opreme) iz kino dvorane v Litiji ni zadržka, dvorana je že dalj časa zaprta in oprema ni izkoriščena. Odtujitev opreme naj izvede Delavska univerza Litija potom kulturne skupnosti Litija.
8. Sredstva pridobljena z odtujitvijo opreme se namenijo za pokritje še neodpisane vrednosti, preostali del teh sredstev pa naj se uporabi za kritje izgube iz leta 1977 oziroma nabavo in vzdrževanje osnovnih sredstev.
9. V primeru, da se bodo zagotovili pogoji za rentabilno poslovanje kinomatografske dejavnosti v Litiji oziroma subvencioniranje te (to se že izvaja v večini občin in tudi v Ljubljani) je potrebno sredstva amortizacije voditi pri kulturni skupnosti.

Oddelek za občo upravo,
družbene službe in proračun

INFORMACIJA

IZ POROČILA O DEJAVNOSTI GLASBENE ŠOLE PRI DELAVSKI UNIVERZI LITIJA

Na zadnji seji zborov občinske skupščine je bilo obravnavano poročilo o dejavnosti glasbene šole pri Delavski univerzi Litija. Iz poročila je bilo razvidno, da je bila glasbena šola v Litiji ustanovljena 1954. leta na pobudo delovnih ljudi, takratne predilniške godbe na pihala in mladine. Vključila se je kot sestavni del v kulturno prosvetno prizadevanje in oblikovanje socialističnega človeka.

Vsako leto je njena dejavnost številčno naraščala, organizacijsko in vsebinsko se je utrjevala in pokazala svojo življenjsko moč z deli in nastopi svojih članov.

Z otvoritvijo nove šole na Graški Dobravi so se prostorski pogoji za delovanje glasbene šole občutno izboljšali, a kljub temu bi bilo potrebno zagotoviti še nekatere prostore, kot je učilnica za klavir, skupinske vaje harmonikarskega orkestra in baletni oddelek.

Instrumenti v glasbeni šoli so v glavnem dotrajani in zastareli. Zadnja leta so bili nabavljeni nekateri novi instrumenti, vendar so le-ti dokaj dragi in v večina primerih vezani na uvoz iz tujine. V šolskem letu 1977/78 je bilo sprejetih v glasbeno šolo naslednje število učencev:

individualni pouk:
klavir 23 učencev (Litija, Šmartno, Gabrovka)
harmonika 30 učencev (Litija, Šmartno, Gabrovka, Kresnice)
rog 2 učenca (Litija, Šmartno)
pozavna 1 učenec (Litija)
trobenta 4 učenci (Litija, Šmartno)
klarinet 15 učencev (Litija, Šmartno)
flavta 1 učenec (Litija)
SKUPAJ: 76 učencev

Zaradi značaja in vloge glasbene šole je družbenopolitični zbor na svoji seji dne 29. 12. 1977 sprejel naslednje sklepe in priporočila:

1. Delavski univerzi Litija, v okviru katere deluje glasbena šola, se priporoča, da dosledno nadaljuje v smeri prizadevanj za zagotovitev čimboljše organizacije in delovanja te šole.
2. Na osnovi dosedanjih dosežkov v glasbeni šoli in njene programske usmeritve se priporoča Izobraževalni skupnosti, da v sodelovanju z glasbeno šolo izdela metodologijo za financiranje glasbene šole v Litiji.
3. Vprašanje ekonomske cene in na osnovi te diferencirane lestvice plačevanja – prispevka staršev, je sistemsko vprašanje, ki je podlaga za normalno poslovanje. V povprečju naj bi starši prispevali 30 % ekonomske cene.
4. Glasbena šola mora s svojo dejavnostjo pokrivati celo območje občine, potom svojih sodelavcev, ne sme se dogoditi, da bi se ponovno pojavile takoimenovane „privatne šole".
5. Kulturni skupnosti Litija se priporoča, da v okviru svoje skupnosti ali potom svojih izvajalcev ZKPO prouči možnost pokrivanja dela prispevkov staršev za tiste učence v glasbeni šoli, ki sodelujejo pri godbi na pihala.

Oddelek za občo upravo,
družbene službe in proračun

POROČILO

O REALIZACIJI PROGRAMA VZGOJNOVARSTVENEGA ZAVODA LITIJA V LETU 1977

V okviru vzgojnovarstvenega zavoda Litija delujejo naslednje enote:

	kapaciteta enote	Obiskuje
1. „KEKEC"	60	97 (Ob Ponoviški c.
2. „NAJDIHOJCA"	80	93 (Rozmanov trg)
3. „CICIBAN"	60	52 (Šmartno)
4. „KRESNIČKA"	40	27 (Kresnice)
SKUPAJ:	240	269

Starši otrok, ki so vključeni v varstvo, so zaposleni ali v istih krajevnih skupnostih kot je enota VVZ ali v bližnjih KS:

– Predilnica Litija	62 staršev
– IUV Šmartno	57 staršev
– IA Kresnice	10 staršev
– LIL Litija	23 staršev
– razne manjše del. organ.	160 staršev
SKUPAJ:	312 staršev

Izven Litije: je zaposleno 173 staršev, ki se vozijo v Ljubljano, Zagorje, Trbovlje in drugam.

Vzgojnovarstveni zavod v Litiji obiskuje 21 otrok mater samohranilk (vdove, ločene, samske). V ustanovi pa ima 31 družin vključena dva otroka, ena družina pa celo tri.

Vzgojnovarstveni zavod je v povprečju zaseden s 110 %, vendar pa presegata kapaciteto le dve enoti, in to „Kekec" in „Najdihojca", medtem ko „Kresnička" ni popolno zasedena.

„Ciciban" ima vse tri skupine v povprečju manjše, kot se je predvidevalo, zato zajemajo manj otrok. Za sprejem v malčkovo skupino čaka se okoli 15 otrok, skupina pa je že prepolna.

V „Najdihojci" je problematična centralna kuhinja, ki je bila prvotno namenjena potrebam 80 otrok, sedaj pa v njej pripravljajo glavne obroke za 270 otrok in malice za enoti „Kekec" in „Najdihojca".

Težki higienski pogoji so v enoti „Kekec" (ob Ponoviški cesti), ker je tudi stavba zelo dotrajana. Enojna okna na hodniku ne tesnijo, zato je prisoten večni prepih in hlad. Tudi električna napeljava je popolnoma dotrajana. Čeprav je bila predvidena adaptacija, se je od nje odstopilo zaradi gradnje novega vrtca na Graški Dobravi.

V vzgojnovarstvenem zavodu je zaposleno 24 strokovnih kadrov in 12 tehničnih oz. drugih delavcev.

Iz poročila je razvidno, da se je vzgojnovarstveni zavod tudi aktivno vključeval v razne akcije in prireditve izven zavoda.

Oddelek za občo upravo,
družbene službe in proračun

IZVLEČEK

IZ ANALIZE O ALKOHOLIZMU V OBČINI LITIJA

V analizi je navedeno, da je alkoholizem eden izmed asocialnopatoloških pojavov, ki ima svoje korenine v osebnosti posameznika, v okolju, v katerem ta živi in v splošnih družbenih razmerah ter praviloma vodi človeka, če je prepuščen sam sebi v telesni duševni in socialni propad zaradi tega, ker ga je potreba po alkoholu obsedla v takšni meri, da se ji sam ne more upirati, čeprav vidi, da ga žene v propad.

Zdravljenje alkoholikov se pri nas počasi razvija in uspehi niso najboljši, predvsem zato, ker se zdravijo tisti alkoholiki, pri katerih je bolezen že toliko napredovala, da vseh posledic ni mogoče odpraviti.

Točne evidence o številu alkoholikov za celotno območje občine Litija ni. Vodi se evidenca le o tistih alkoholikih, ki so bili iz karkšnegakoli vzroka obravnavani pri socialni službi, teh je 60.

Da bi potrdili domnevo o večjem številu alkoholikov, so bili posredovani podatki od nekaterih delovnih organizacij; Predilnice Litija, Industrije apna Kresnice, KŽ Gabrovka, IUV Usnjarna Šmartno, Lesne industrije Litija, Gozdni obrat in Gradmetala Litija.

Iz podatkov je razvidno, da bi bilo po prvi oceni potrebno zdravljenje 130 alkoholikov.

Večina alkoholikov je v starosti med 30 in 50 leti, sicer je struktura po starosti sledeča:

starost	število
do 20 let	1
21–30 let	30
31–40 let	56
41–50 let	60
nad 50 let	4

Največ je torej alkoholikov v tistih letih, ko je človek na višku svoje moči in družba od njega pričakuje maksimalno delovno ter drugo angažiranost.

Alkoholiki imajo v večini primerov družine z otroki. Skupno imajo alkoholiki, iz prej navedenih podatkov 188 nepreskrbljenih otrok.

Velik premik pri zdravljenju alkoholikov je bil storjen z ustanovitvijo Kluba zdravljenih alkoholikov, ki deluje že od 1972. leta in predstavlja pomembno vlogo pri zdravljenju in rehabilitaciji alkoholikov.

Oddelek za občo upravo,
družbene službe in proračun

POVZETEK

IZ OSNUTKA ANALIZE IZVAJANJA SREDNJEROČNEGA PLANA OBČINE LITIJA V LETIH 1976 in 1977

RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA

Obdobje v katerem smo sprejemali in začeli izvajati družbeni plan je obdobje intenzivnega uresničevanja ustave, pripravljanje in izvajanje zakona o združenem delu in drugih sistemskih zakonov. Tako vseskozi poteka intenzivna družbena aktivnost v uveljavljanju samoupravnih družbenih odnosov v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih delovnih skupnostih.

GOSPODARSKA GIBANJA

Za gospodarska gibanja sta značilni dve obdobji. V letu 1976 se je gospodarstvo še prilagajalo novemu sistemu obračunavanja in plačevanja. V letu 1976 je dohodek organizacij združenega dela znašal 358.931 tisoč din ali 18 % več kot leta 1975, v letu 1977 pa 433.500 tisoč din ali 21 % več kot leta 1976.

V naslednji tabeli je podano gibanje družbenega produkta v letih 1976 in 1977 za družbeni sektor po panogah. Za oceno družbenega produkta v letu 1977 so upoštevane ocene organizacij združenega dela, za oceno realne rasti družbenega proizvoda po panogah pa v letu 1976 upoštevano 13,1 %, v letu 1977 pa 13 % naraščanje cen.

Tabela 1: Gibanje družbenega produkta v letih 1976 in 1977 za družbeni sektor po panogah.

PANOGA	Nominal. rast 1976	DP 1977	Realna rast 1976	DP 1977	Plan 1976 – 1980
Tekstil. industrija	91	127	81	113	9,9
Lesna industrija	122	150	108	133	
Gradbeništvo	107	129	95	114	6,2 –7
Usnjarska industr.	114	113	101	100	
Malo gospodarstvo	143	120	126	106	7
Kmetijstvo	129	116	114	103	3,5
Gozdarstvo	113	89	100	97	2,9
Gostinstvo	111	104	92		10
SKUPAJ:	106	125	94	111	8

VIR: Analiza zaključnih računov OZD za leto 1976 SDK in NVP 78/2

V letu 1976 je v globalu družbeni produkt nominalno porastel za 6 %, realno pa se je zmanjšal za 6 % v primerjavi z letom 1975. Za leto 1977 so organizacije združenega dela ocenile 25 % nominalno oz. 11 % realno povečanje družbenega produkta v primerjavi z letom 1976.

Iz teh podatkov je razvidno, da se gibanje družbenega produkta približuje planskim predvidevanjem. V naslednjih letih lahko pričakujemo hitrejšo rast družbenega proizvoda, kot posledico aktiviranja novih investicij.

Med najpomembnejšimi investicijami v tem obdobju so:

– na področju tekstilne industrije je Tekstil Ljubljana TOZD Pletilja Litija konec leta 1977 zaključila z gradnjo proizvodne hale in poslovnih prostorov, Predilnica Litija pa je prvotni investicijski program skrčila, konec leta 1977 pa je pristopila k uresničevanju prve faze investicijskega programa in pričela s pripravljalnimi deli,
– IUV TOZD Usnjarna Šmartno je dokončala veliko skladišče za kože, v zaključni fazi pa so priprave za gradnjo prizidka proizvodne hale,
– v Lesni industriji Litija so bile v letu 1976 v končni fazi investicije v TOZD Mizarstvo, gradbeni objekti in strojna oprema za proizvodnjo kosovnega pohištva ter v TOZD Plastika gradbeni objekti za proizvodnjo plastičnih mas. Te investicije so bile tudi aktivirane. Lesna industrija Litija pa je organizirala tudi nov obrat v Poljčanah. Izdelan pa je tudi že investicijski projekt za gradnjo kompleksa novih proizvodnih prostorov,
– na področju gradbeništva so vse OZD vlagale sredstva v mehanizacijo in modernizacijo strojnega parka,
– na področju kmetijstva je KZ Gabrovka – Dole pričela z gradnjo skladišča, urejanju nasadov jablan in ribeza, pripravlja pa tudi ureditev trgovine na Dolah. Kmetijska zadruga Litija pa je pričela z izgradnjo kokošnjakov na Grmačah,
– na področju gostinstva je Gostinsko podjetje Litija renoviralo gostinski obrat Majolka v Šmartnem, prizadeva pa si tudi z urejanjem in adaptacijo gostinskih prostorov na Bogenšperku,
– Mercator Ljubljana je preuredil in adaptiral trgovino Manico – Tesla. V Litiji smo pridobili v tem letu tudi prodajalno sadja in zelenjave ter trgovino Galeb,
– na področju malega gospodarstva je v skupnem prizadevanju krajanov in sklada za gospodarski razvoj na Vačah organiziran nov obrat kot enota Tiskarne Slovenija. Knjigoveznica zaposluje 15 ljudi.

V vsem obdobju je skladno s planskimi nalogami občine potekala izrazita dejavnost na področju združevanja dela in sredstev organizacij združenega dela v občini.

KOMUNALNO STANOVANJSKA DEJAVNOST

V letu 1976 je komunalna skupnost kot investitor izvedla naslednja dela:

– vzdrževanje občinskih cest I. kategorije (126 km)
– vzdrževanje javne razsvetljave in plačilo tokovine
– podaljšek kanalizacije na Partizanski poti
– kanalizacijski razbremenilnik Trg na Stavbah
– javna razsvetljava v novem stanovanjskem naselju Cerkovnik
– podaljšek kanalizacije Šmarska cesta – Frtica
– transformatorska postaja na Rozmanovem trgu
– transformatorska postaja Ustje
– nizkonapetostno kabelsko elektroomrežje v Cerkovniku
– nizkonapetostno kabelsko elektroomrežje na Cesti Dušana Kvedra in Marokovi poti

V letu 1977 je komunalna skupnost kot investitor izvedla oz. pričela z izvajanjem naslednjih del:

– modernizacija celotne Šmarske ceste
– modernizacija Sitarjevške ceste (do krajevne napisne table Litija)
– modernizacija in asfaltiranje Badjurove ulice, Vegove ulice, Gubčeve ulice in Prisojne ulice z enostranskimi hodniki za pešce,
– semafor v križišču most – nadvoz
– modernizacija Marokove poti
– podaljšek Bevkove ulice do nove osnovne šole
– asfaltiranje ceste v Cerkovniku
– priključni cesti na Rozmanovem trgu
– podaljšek mestnega vodovoda na Rozmanovem trgu

PRILOGA ZA DELEGATE

- povezava med Marokovo potjo – CDK – Prvomajsko ulico
- modernizacija ceste Zagorica in gradnja novega mostu
- nizkonapetostno kabelsko omrežje na Rozmanovem trgu
- rekonstrukcija vodovoda v Kresnicah.

V teku so priprave za izvajanje del na:
- gradnji zbirnega kanala za čistilno napravo
- rekonstrukcija podaljška Kidričeve ceste in Bevkove ceste
- komunalno urejanje na Litijski Dobravi ojačitev mestnega vodovoda.

V letu 1976 je bilo na Ustju, Rozmanovem trgu in Gabrovki skupaj zgrajenih 88 stanovanjskih enot, v letu 1977 pa smo pridobili 68 stanovanjskih enot, 60 pa jih je v gradnji. Srednjeročni plan predvideva 60 stanovanj na leto in ugotavljamo, da stanovanjska izgradnja presega plan.

ZAPOSLENOST IN OSEBNI DOHODKI

V letu 1976 so organizacije združenega dela gospodarstva zaposlovale 3436 delavcev, po stanju 30. 9. 1977 pa zaposlujejo 3418 delavcev. Število zaposlenih v negospodarstvu je znašalo leta 1976 311, po stanju 30. 9. 1977 pa je v negospodarstvu zaposlenih 322 delavcev.

Povprečni neto osebni dohodek na delavca je leta 1976 v občini v gospodarstvu znašal 3.600 din, v negospodarstvu pa 4.289 din. V devetih mesecih leta 1977 pa so se osebni dohodki v gospodarstvu povečali za 26 %, v negospodarstvu pa za 24 % v primerjavi z istim obdobjem leta 1976.

KRAJEVNE SKUPNOSTI

Krajevne skupnosti so v tem obdobju usmerjale svojo aktivnost predvsem na urejanje prometnih zvez, elektrifikacijo, urejanje PTT omrežja, izgradnjo vodovodov, urejanje pokopališč, avtobusnih postajališč, v adaptacijo kulturnih in športnih objektov. Pri tem so mnoge naloge v krajevnih skupnostih opravljene z velikimi prostovoljnimi prispevki v delu, materialu in sredstvih.

V več krajevnih skupnostih imajo za modernizacijo cest uvedene tudi krajevne samoprispevke. Tako so bile modernizirane ceste Šmartno – Kostrevnica, Gabrovka – Javorski pil, Jevnica – Kresniške Poljane, Hotič – Vače, Šmartno – Vintarjevec, Sava.

SPLOŠNA IN SKUPNA PORABA

Splošna poraba se je oblikovala na podlagi sporazuma sprejetih meril in v skladu z načrti o vsebini splošne porabe. Do 1. polletja 1977 se je iz sredstev splošne porabe še financiral del komunalne in požarne dejavnosti. V obeh letih je bila posvečena posebna pozornost tudi izboljšanju pogojev dela uprave Skupščine občine Litija in kvaliteti uresničevanja delegatskega sistema.

Sredstva skupne porabe so v letu 1976 naraščala hitreje kot družbeni produkt, v letu 1977 pa je gibanje sredstev skupne porabe bolj usklajeno z gibanjem družbenega produkta.

Delo samoupravnih interesnih skupnosti je potekalo v skladu s cilji in nalogami, določenimi s samoupravnimi sporazumi o temeljih planov interesnih skupnosti v občini.

V letih 1976 in 1977 je bilo dokončanih tudi več pomembnih vzgojnovarstvenih investicij, osnovna šola s telovadnico na Graški Dobravi v Litiji, osnovna šola v Kresnicah, vrtec v Šmartnem, v zaključni fazi pa so tudi dela pri telovadnici v Šmartnem.

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA IN RAZVOJ LJUDSKE OBRAMBE

Realizirane so bile glavne naloge s poudarkom na dopolnjevanju materializacije obrambnih priprav in organizacije ljudske obrambe ter družbene samozaščite v samoupravnih organizacijah in skupnostih po novem zakonu o ljudski obrambi in zakonu o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah. V tem obdobju je bil dan velik poudarek strokovnemu izpopolnjevanju, vzgoji, izobraževanju in usposabljanju delovnih ljudi.

V letu 1977 je bil dograjen tudi nov objekt postaje milice v Litiji.

REPINA VIDA

IZVLEČEK

IZ OSNUTKA RESOLUCIJE O IZVAJANJU SREDNJEROČNEGA PLANA OBČINE LITIJA V LETU 1978

Resolucija o izvajanju srednjeročnega plana občine Litija temelji na oceni razvoja v letih 1976 in 1977.

POGLAVITNE NALOGE PRI URESNIČEVANJU DRUŽBENEGA PLANA O RAZVOJNIH PERSPEKTIVAH OBČINE LITIJA V LETU 1978

Osnovni nosilci razvoja naj v letu 1978 zagotovijo izvajanje naslednje politike in usmeritve:
- na vseh področjih je potrebno dosledno izvajati zakon o združenem delu, zlasti je potrebno uveljaviti sistem delitve po delu za vse delavce
- uveljavljanje delegatskih odnosov v skupščinah skupnosti in političnih organizacijah
- krepitev akumulativne in reproduktivne sposobnosti OZD
- dosledno izvajati sprejeto politiko zaposlovanja in omejevati prekomerno zaposlovanje v negospodarstvu
- dinamika rasti sredstev za osebno, skupno in splošno porabo mora biti v skladu z dinamiko rasti družbenega proizvoda
- nadalje moramo izvajati politiko skladnejšega razvoja vseh območij v občini.

PREDVIDENI OKVIRI GOSPODARSKEGA RAZVOJA V LETU 1978

Po oceni organizacij združenega dela bo družbeni produkt v letu 1978 znašal 594.927 tisoč din, kar je 22 % več kot v letu 1977.

Če se bodo cene gibale v skladu s prizadevanji, bomo ob takem nominalnem gibanju rasti družbenega proizvoda, dosegli planirano realno rast družbenega proizvoda po stopnji 8.

Boljši rezultati poslovanja v letu 1978 pa morajo biti zlasti posledica naraščanja produktivnosti in ekonomičnosti.

Število zaposlenih v združenem delu se bo v gospodarstvu povečalo za okoli 3 %, v negospodarstvu pa največ za 3,7 %.

Organizacije združenega dela v občini pa planirajo pomembne investicije, s katerimi bodo:
- razširile svoje kapacitete in povečale obseg proizvodnje
- odpravile pomanjkljivosti in ozka grla v svoji proizvodnji
- uvedle novo proizvodnjo
- dopolnile obstoječo proizvodnjo z novimi proizvodi
- boljše izkoristile obstoječe surovinske osnove.

V investicijsko dejavnost se bodo vključile več ali manj vse organizacije združenega dela na območju občine.

Osnovni nosilci izvozne aktivnosti v občini bodo povečali obseg in kvaliteto proizvodov za prodajo v izvoz.

V letu 1978 morajo organizacije združenega dela v občini nadaljevati z napori za povezavo dela in sredstev s sorodnimi organizacijami združenega dela v ožjem in širšem gospodarskem prostoru, predvsem v tej smeri, da dosežemo čimbolj opredeljeno dohodkovno povezavo v vsej verigi proizvodnega procesa.

PROSTORSKO IN URBANISTIČNO PLANIRANJE

Med nujne naloge s področja prostorskega planiranja in urbanizma sodijo zlasti naslednje konkretne naloge:
- primerno organizirati Urbanistično službo in skleniti sodelovanje z Zavodom za družbeni razvoj Ljubljane,
- izdelati novelirani urbanistični načrt za Litijo in Šmartno,
- dopolniti urbanistični red občine Litija,
- pričeti izdelovati prostorski plan občine Litija
- izdelati zazidalne načrte za cone malega gospodarstva in drugo.

KOMUNALNO STANOVANJSKA DEJAVNOST

V letu 1978 bomo združevali sredstva po stopnji 1 % od bruto osebnih dohodkov za financiranje programa komunalne dejavnosti, ki obsega vzdrževanje in obnavljanje komunalnih objektov.

V tem letu bomo zgradili predvidoma 60 družbenih stanovanj.

RAZVOJ MALEGA GOSPODARSTVA

V letu 1978 moramo sprejeti program malega gospodarstva in v skladu z njim izvajati ukrepe za pospeševanje razvoja.

INFORMIRANJE

Še naprej si morajo vsi družbeni dejavniki prizadevati za čim hitrejše in kvalitetnejše obveščanje občanov in delovnih ljudi v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Prizadevati si moramo za ustanovitev Indok centra v občini.

SPLOŠNA IN SKUPNA PORABA

V letu 1978 se bo splošna poraba poleg sedanjih virov financirala še z davkom po stopnji 0,5 % iz osebnih dohodkov. Še naprej si je potrebno prizadevati za izboljšanje pogojev in kvalitete dela uprave Skupščine občine Litija.

V letu 1978 bo za sredstva skupne porabe še vedno v veljavi sistem združevanja sredstev po prispevnih stopnjah iz osebnega dohodka. Do 31. 3. 1978 je predvideno začasno financiranje po osnovah iz drugega polletja 1977 in stopnjah, veljavnih na dan 31. 12. 1977.

Pri razporejanju sredstev skupne porabe pa moramo zlasti upoštevati družbeni dogovor za uresničevanje planskih nalog na področju družbenih dejavnosti v občini Litija, ki določa, da naj bo stopnja rasti na področju vzgoje, izobraževanja in zdravstva hitrejša od povprečne stopnje rasti družbenih dejavnosti v občini.

V tem letu pa moramo izdelati tudi izhodišča za realizacijo koncepta usmerjenega izobraževanja v letih 1979–1980.

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA IN RAZVOJ LJUDSKE OBRAMBE

V letu 1978 se bodo nadaljevali napori za podružbljanje družbene samozaščite kot najširšega mehanizma za zaščito socialistične samoupravne ureditve, družbenega premoženja in nedotakljivosti, ustavnih pravic delovnih ljudi in občanov.

Posebno pozornost bomo posvetili delovanju narodne zaščite v vseh sredinah. Organi za notranje zadeve bodo ob sodelovanju delovnih ljudi in občanov okrepili preventivno delovanje na področju zaščite javnega reda in miru ter storili vse potrebno za večjo varnost udeležencev v cestnem prometu, za varstvo pred požarom in požarne inšpekcije.

Vida Repina

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve na območju občine Litija

Skupščina občine Litija je na seji dne 29. 12. 1977 sprejela odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem prometnem davku.

S tem odlokom je bil odlok o posebnem občinskem prometnem davku dopolnjen s členom, ki opredeljuje obveznost plačila prometnega davka za premične prodajalne, spremenilo pa se je določilo, s katerim je bil oproščen plačila prometnega davka promet z hlodovino žaganim in tesanim lesom (ta oprostitev od 1. 1. 1978 ne velja več) ter tarifa v zvezi z obdavčevanjem alkoholnih in umetnih brezalkoholnih pijač.

Sprememba tarife za alkoholne in umetne brezalkoholne pijače je razvidna iz sledeče tabele:

1. umetne brezalkoholne pijače in sodavica	–	3 %
2. naravno vino – din za liter	1,50	2,00
3. peneče vino – din za liter	2,80	4,00
4. medica	15 %	15 %
5. pivo	25 %	30 %
6. naravno žganje, vinjak	40 %	40 %
7. druge alkoholne pijače	43 %	45 % ali 50 %
specialna vina,		
če je nabavna cena 12–15 din,	6,10	45 % ali 50 %
če je nabavna cena nad 15 din,	9,30	45 % ali 50 %
likerji in močne alkoholne pijače,		
če je nabavna vrednost nad 32 din	25,00	45 % ali 50 %

Pri umetnih alkoholnih pijačah se nova stopnja 50 % nanaša na umetne alkoholne pijače, ki so proizvedene iz več kot 50 % uvoženih surovin.

Do sprejetja navedenih dopolnitev in sprememb je prišlo predvsem iz naslednjih vzrokov:
- zaradi uskladitve z zveznimi in republiškimi predpisi
- ter zaradi zmanjševanja razlik v obdavčevanju med slovenskimi občinami.

DAVČNA UPRAVA

ODLOK

o upravnih taksah v občini Litija

Skupščina SRS je na seji 14. 12. 1977 sprejela zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah. Zakon je objavljen v Ur. l. SRS, št. 23/77.

Ker z občinskim odlokom o upravnih taksah povzemamo tarifo republiškega zakona, je Skupščina občine Litija na seji dne 29. 12. 1977 sprejela odlok o upravnih taksah, tako da od 1. 1. 1978 dalje veljajo nove valorizirane taksne tarife.

Podroben pregled taksnih tarif bomo objavili v naslednji izdaji Glasila občanov.

DAVČNA UPRAVA

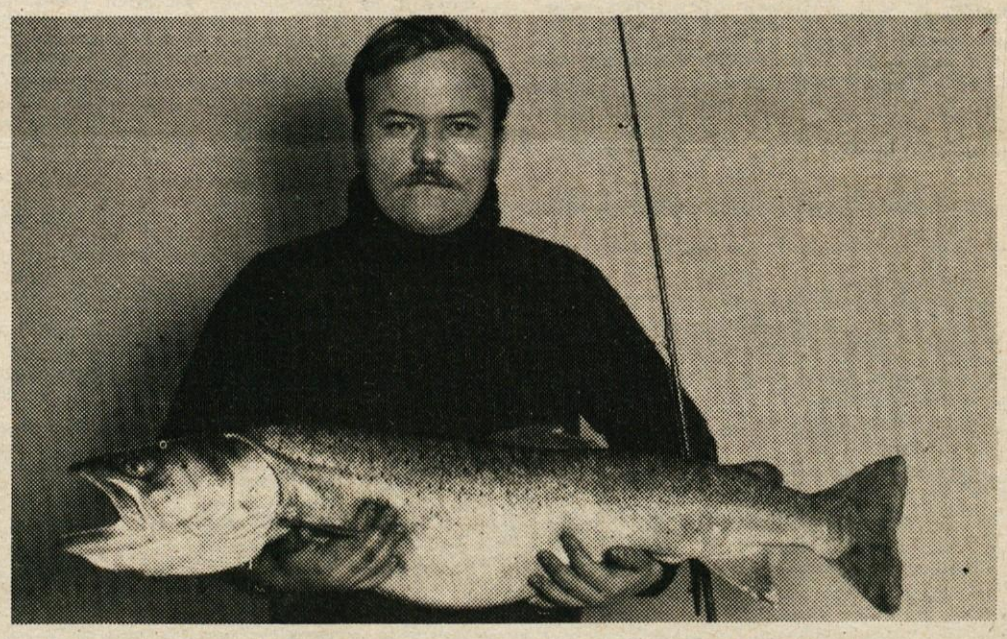

Ujeti takšnole žival res ni preprosta zadeva. Sulca je ujel Franc Mali ml. 24. 12. lani v Savi v Maljaku. Sulc je bil dolg 105 cm in je tehtal 13 kg. Množičnim čestitkam se pridružujemo tudi bralci Glasila občanov (Foto: „Zofka")

Skozi predkandidacijske in kandidacijske postopke v KS, OZD in občini

Predkandidacijski postopki v zvezi z volitvami morajo biti v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela zaključeni do 30. 1. 78. Predkandidacijske postopke izvedejo izvršni odbori krajevnih organizacij SZDL v krajevnih skupnostih in izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata v organizacijah združenega dela. Naloge, ki jih je potrebno opraviti v predkandidacijskih postopkih v KS in OZD, so opisane v rokovniku, ki je objavljen v tej številki.

Predkandidacijske postopke v občini je potrebno izvesti do 24. 1. 78. V občini izvede predkandidacijske postopke Predsedstvo OK SZDL in skupna seja OK SZDL in Občinskega sveta Zveze sindikatov. Tudi te naloge so opisane v rokovniku, ki je v tej številki Glasila občanov.

Kandidacijski postopki v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela morajo biti zaključeni do 10. 2. 1978.

Kandidacijske postopke v krajevni skupnosti izvede temeljna kandidacijska konferenca v krajevni skupnosti, ki je sestavljena takole:

A. v manjši krajevni skupnosti (glede na število prebivalcev in razvejanost samoupravljanja):
   a) vsi občani z območja KS
   b) svet krajevne skupnosti
   c) izvršni odbor krajevne organizacije SZDL skupaj z vodstvi ostalih družbenopolitičnih organizacij
B. v večji krajevni skupnosti:
   a) delegati vaških in uličnih odborov SZDL
   b) delegati hišnih svetov
   c) svet krajevne skupnosti
   d) izvršni odbor krajevne organizacije SZDL skupaj z vodstvi ostalih družbenopolitičnih organizacij.

Kandidacijske postopke v OZD izvede temeljna kandidacijska konferenca v OZD, ki je sestavljena takole:

A. V TOZD in drugih delovnih skupnostih, ki imajo manj kot 30 zaposlenih:
   a) vsi delovni ljudje
   b) izvršni odbor osnovne organizacije sindikata skupaj z vodstvi družbenopolitičnih organizacij
B. V večji TOZD oz. delovni skupnosti, ki ima nad 30 zaposlenih in izvoljen delavski svet, nima pa oblikovanih samoupravnih delovnih skupin:
   a) vsi delovni ljudje
   b) delavski svet
   c) izvršni odbor osnovne organizacije sindikata skupaj z vodstvi ostalih družbenopolitičnih organizacij
C. V veliki TOZD oz. samoupravni delovni skupnosti, ki ima delavski svet in oblikovane samoupravne delovne skupine:
   a) delegati iz vsake samoupravne delovne skupine
   b) člani delavskega sveta
   c) člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata skupaj s člani vodstev ostalih družbenopolitičnih organizacij

OPOMBA: Na drugi seji temeljnih kandidacijskih konferenc (ki bodo po volitvah) postanejo sestavni del temeljne kandidacijske konference tudi novoizvoljene delegacije.

Naloge, ki jih je potrebno opraviti v kandidacijskih postopkih v KS in OZD, so opisane v rokovniku, ki je v tej številki Glasila občanov.

Kandidacijski postopki v občini morajo biti končani do 22. 2. 1978.

Kandidacijske postopke v občini izvede občinska kandidacijska konferenca, ki je sestavljena iz dveh tretjin delegatov temeljnih kandidacijskih konferenc (18 delegatov iz krajevnih skupnosti in 29 delegatov iz OZD) in ene tretjine delegatov občinskih družbenopolitičnih organizacij (5 iz OK SZDL, 5 iz Obč. sveta ZSS, 5 iz OK ZKS, 4 iz OK ZSMS, 3 iz OO ZZB NOV).

Naloge, ki jih opravi občinska kandidacijska konferenca, so razvidne iz rokovnika, ki je v tej številki Glasila občanov.

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

KRAJEVNA SKUPNOST KOSTREVNICA

Razširjena vrata

Ko v Šmartnem zavijemo levo in se mimo tovarne usnja popeljemo po lepi asfaltni cesti, nas le-ta kmalu pripelje do križišča, kjer nam kažipoti označujejo smeri za Gabrovko, Trebnje in Radeče na eni in za Kostrevnico na drugi strani. Omenjeno križišče je pri Bajerniku, med pravimi „furmani“ poznano po napajališču za konje, kjer se tudi začne področje krajevne skupnosti Kostrevnica, o kateri bo govora v pričujočem članku.

KS Kostrevnica se razprostira na površini 13,75 km² in zajema naslednje vasi: Mala Kostrevnica, Vel. Kostrevnica, Jelša, Liberga, Preska, Razbure, Višnji grm in Dvor. Po zadnjih podatkih šteje 650 krajanov, od katerih je približna tretjina kmečkega prebivalstva. V kolikor se krajani ne ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, so zaposleni v delovnih organizacijah občine Litija, precejšnje število pa se jih vozi tudi na delo v Ljubljano.

Včasih je v Kostrevnico vodila ozka, vijugasta ter jam polna cesta, tako da je nastala šala, da je kostrevniška cesta tako ozka, da mora celo pes v Razbure, da se tam obrne. Pravijo, da je v vsaki šali nekaj resnice. Morda bi jo našli tudi v tej. Res pa je, da je čedalje večje število cestno prometnih vozil onemogočalo normalen promet in da so krajani na tej osnovi začeli razmišljati o modernizaciji ceste, ki naj bi predvsem omogočila hitrejši in varnejši promet.

Torej ideja je bila tu. Toda kako jo uresničiti? Posameznik ne more biti nosilec take akcije. Vsi pa vemo, da se delovni ljudje in občani določenega kraja za uresničevanje skupnih potreb ter opravljanje določenih nalog samoupravno organizirajo v krajevni skupnosti, saj je to njihova pravica in dolžnost.

Tudi pri nas v Kostrevnici smo ubrali tako pot. Nosilec akcije „modernizacija ceste“ je bila Krajevna skupnost oz. njen izvršilni organ, Svet krajevne skupnosti.

Velikost projekta modernizacije, saj je to eden največjih v občini Litija, je zahtevala temu primerne priprave in organizacijo.

Prvo vprašanje, ki se je pojavilo, so bila finančna sredstva.

Krajani smo uvideli, da se zgolj na pomoč družbe ne moremo zanašati. Vsled tega je bil razpisan referendum o krajevnem samoprispevku, na katerem naj bi se odločali o sofinanciranju modernizacije in asfaltiranja ceste Bajernik – Lupinica.

S tem referendumom naj bi sredstva zbirali na naslednji način:

- redno zaposleni, obrtniki ter upokojenci bi od svojih dohodkov prispevali po 2 %;
- kmetovalci bi plačevali 6 % od skupnega katastrskega dohodka;
- lastniki osebnih avtomobilov in prevozniki 200 din letno;
- lastniki traktorjev 100 din letno;
- lastniki počitniških hišic 500 din letno;
- lastniki na novo grajenih hiš ob cesti 2500 do 3000 din;
- lastniki hiš v nižinskem predelu krajevne skupnosti od 500 do 3000 din.

Med krajani je vladalo precejšnje nezaupanje in nesoglasje glede razpisanega referenduma, saj je načrt modernizacije ceste predvideval, da se na treh cestnih odsekih, ki ne ustrezajo pogojem normalnega in varnega prometa, izvede prestavitev trase. To nesoglasje se je odrazilo v relativno slabem odstotku izglasovanega referenduma, ki je bil izveden 31. 3. 1974 za dobo petih let. Referendum je uspel s 56,7 %.

S tem je bilo opravljenega le del dela. Glavni problemi so šele nastali. Odločiti smo se morali glede izvajanja del – ali delati v lastni režiji, ali prepustiti celotno delo v izvajanje podjetju. Pristopiti je bilo treba k urejevanju zemljiško-lastninskih razmerij, sklepanju pogodb s posameznimi lastniki hiš po določilih referenduma, pridobitvi ustreznih soglasij in dovoljenj . . . V okviru krajevne skupnosti se je formiral 5-članski gradbeni odbor, ki je takoj začel z delom.

K samemu projektu modernizacije ceste se je pristopilo v letu 1975, ko je projektivni biro SGP Slovenija ceste izdelal zaželeni projekt. Projekt je bil izdelan s predvidenimi tremi prestavitvami: Olaf – Andrejes, Mundek – Majhnič in odsekom pod Kajetom.

Že pri sami izdelavi projekta pa so projektanti naleteli na velike težave glede zemljiško-pravnih zadev, ki so bile tolikšne, da je bil ogrožen celoten projekt modernizacije. Seveda pa so s tem nastali nepotrebni stroški in zamuda časa, saj je bila izdelana primerjalna varianta z namenom ugotoviti, kaj je ceneje – ali gradnja po stari trasi, ali gradnja s tremi prestavitvami. Kljub trditvam precejšnjega števila krajanov v prid stare trase, se je ugotovilo, da bi bila le-ta dražja in še nevarnejša povrhu. KO SZDL, ki je že od vsega začetka igrala pomembno vlogo, je 13. 8. 1976 organizirala problemsko konferenco, kjer se je to vprašanje dokončno razčistilo. Ob rešitvi tega problema smo zaprosili Oddelek za gospodarsvo SO Litija za izdajo gradbenega dovoljenja oz. potrdila za izvajanje del pri modernizaciji nove ceste. Potrdilo smo prejeli še oktobra istega leta.

Po ureditvi vseh formalnosti je bilo treba pristopiti h konkretni akciji – izdelavi kompletnega projekta in zakoličenju celotne trase. Kljub slabi pripravljenosti krajanov za sodelovanje, so bila dela opravljena do konca leta 1976. Poslušali smo prerekanja, prepričevanja in očitke, predvsem na račun gradbenega odbora in predsednika sveta krajevne skupnosti, čeprav so bili neupravičeni. Ljudje znamo vse premalo ceniti trud posameznikov, ki se trudijo za dobrobit okolja v katerem živijo. Vidimo le sebe, gledamo na svoje koristi, ne pa na interes okolja, na celoto, katere del smo tudi mi sami.

Zaradi vseh teh problemov se je k izvajanju del pristopilo šele januarja 1977.

Začetna dela pa so vezana na ustrezno mehanizacijo. Poiskati je bilo treba najbolj ugodne ponudnike in z njimi skleniti pogodbe za izvajanje zemeljskih del kakor tudi za pripravo in razvoz gramoza. Zemeljska dela je opravilo SGP Slovenija ceste, vrtine za gramoz je izvrtal Geološki zavod, ki je preskrbel tudi razstrelivo. Za razvoz gramoza pa so bile sklenjene pogodbe s Komunalnim podjetjem Litija in posameznimi privatniki.

Z začetkom del pa se je povečalo tudi zanimanje krajanov, ki se je odražalo v čedalje večji pripravljenosti za udarniško delo. Končno smo spoznali, da nas nihče ne „farba“, ampak da cesta res bo, da si je ne gradi kritik največ deležen krajan le zase, ampak da bo to naša cesta.

Spodnji ustroj je bil narejen. Nihče več ni hotel na staro, vijugasto in ozko cesto. Vsi smo raje vozili po novi, lepo speljani trasi, ki se je počasi utrjevala. Ideja je postajala resničnost (stvarnost).

Sredstva porabljena za vsa zemeljska in druga dela so dosegla precejšnjo vsoto. Nekako sredi prejšnjega leta smo spoznali, da razpoložljiva finančna sredstva ne bodo zadostovala za uresničitev celotnega projekta – položitve asfalta. Kako priti do novih, dodatnih finančnih sredstev? Krajani smo uvideli, da bo ideja uresničena le z našo pomočjo. Razpisan je bil referendum o podaljšanju krajevnega samoprispevka za dokončanje del in asfaltiranja ceste Bajernik – Lupinica. Dodatno pa naj bi se s sredstvi tega referenduma rekonstruirala tudi cesta Olaf – Liberga. Zavest krajanov je bila tokrat na mestu. Referendum je bil izveden 16, 10. 1977 in je uspel z 78 %.

Z uspešno izvedenim referendumom smo lahko pristopili k zadnjemu delu akcije – dosipavanju zgornjega dela cestišča in izgradnji 32 propustov. Zagnanost krajanov za udarniško delo je bila vse večja. Ko je šlo zares, je vsak rad prijel za lopato in pomagal. V udarniških akcijah – izgradnji propustov in opornih zidov – so sodelovali predvsem krajani srednjih let; najstarejši pa so za seboj potegnili tudi mladino. Na ta način je bilo opravljenih ca. 3200 prostovoljnih delovnih ur. Vsekakor lepa številka, na katero smo Kostrevničani lahko ponosni, saj se zavedamo, da smo s tem prihranili precejšnja finančna sredstva. Pri udarniškem delu in pogodbah pa so sodelovali tudi krajani iz vasi v smeri Primskovo, zavedajoč se interesa, da se cesta, ki povezuje KS Kostrevnica in KS Primskovo, v bližnji prihodnosti modernizira tudi do njih.

Naj na tem mestu za primerjavo navedem podatek, ki zgovorno priča, kakšen pomen ima udarniško delo in druge podobne akcije. Vrednost obstoječega projekta modernizacije znaša ca. 5.000.000 din; po podjetniških cenah in pogodbah na ključ pa bi ta projekt stal 15.000.000 din.

Ob samem poteku akcije nam je bil v veliko pomoč tudi Oddelek za gospodarstvo SO Litija, predvsem pri urejanju zemljiško-lastniških vprašanj, kreditnih zahtevkov in gradbene dokumentacije, kar je odločilno vplivalo na uresničitev in podpis pogodbe za izvajanje celotnega dela v vrednosti ca. 5.000.000 din od česar KS Kostrevnica prispeva 55 %, 45 % pa predstavljajo družbena sredstva.

Vzporedno z ostalimi deli je stekla akcija za pridobitev finančnih sredstev za financiranje navedenih del in položitev asfalta. To nam je uspelo na osnovi referenduma za podaljšani krajevni samoprispevek, na osnovi katerega smo uspeli najeti kredit pri Beograjski banki – podružnica Ljubljana, v višini 1.400.000 din in na podlagi namenskega kredita Komunalne skupnosti Litija v višini 1.000.000 din, ki je bil ravno tako odobren od Beograjske banke in sicer na osnovi vročenih sredstev Zavarovalne skupnosti Triglav.

Na podlagi na ta način zagotovljenih sredstev so bile dane možnosti za nadaljnjo fazo modernizacije – položitev spodnjega dela asfalta. V ta namen je bila sklenjena pogodba z najugodnejšim ponudnikom – SGP Slovenija ceste, ki je sredi decembra začelo polagati asfalt.

Navdušenje je bilo nepopisno. Kar verjeti nismo mogli, da je asfalt res tu, pa smo zato hodili še kar po vročem. Ob splošnem zadovoljstvu in lepem vremenu, ki nam je bilo ves čas naklonjeno, so se omehčali še tisti redki posamezniki in grobi del asfalta v širini 5 metrov, debeline 6 cm ter v dolžini 3330 m je bil položen.

Pozabljena so bila vsa prerekanja, očitki so bili potisnjeni v stran in vsi po vrsti smo hvalili najbolj prizadevne. S prihodom Sindikalne godbe Litija po novem cestišču in bogatim kulturnim programom ob priliki krajevnega in občinskega praznika, smo krajani na kar se da dostojen način proslavili to delovno zmago. Modernizacija ceste pa s tem še ni zaključena. Po pogodbi bo do 1. 6. 1978 položena še zaporna plast asfalta v debelini 3 cm in takrat bo cesta, ki je grajena za hitrost 45 km/h, dobila tudi polnopravno „prometno dovoljenje“.

Ob stari cesti, ki je sedaj potisnjena v stran in jo bo sčasoma preraščala trava, pa je v razvojnem načrtu KS predviden zazidalni kompleks, ker so tu najugodnejše lokacije za gradnjo, saj ne bodo delale škode kmetijskim zemljiščem.

Naj za konec povemo še to, da je bilo v zvezi s problematiko modernizacije ceste več kot 70 sestankov, da je ob novi trasi okoli 30 lastnikov zemljišč, s katerimi je bilo treba skleniti zemljiško pravna razmerja, da je bilo sklenjenih skoraj 180 pogodb o zbiranju sredstev po določilih referenduma . . . in da je na koncu obveljala stara resnica – namreč, da je v slogi tudi moč!

ANDREJ REPINA

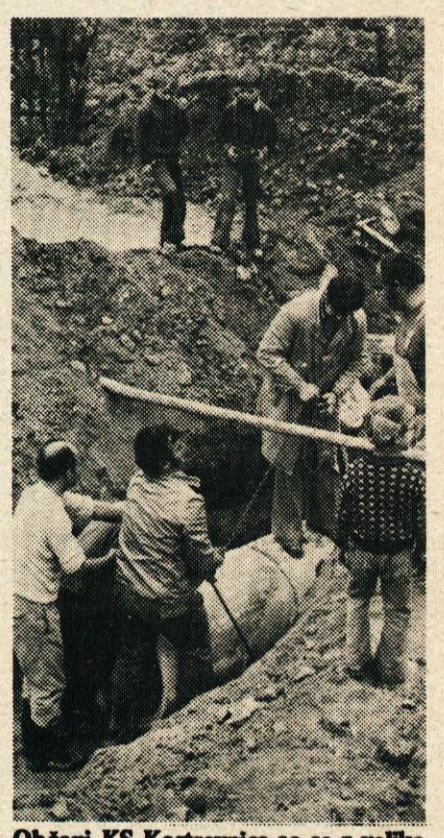

Občani KS Kostrevnica so se z veliko vnemo lotili prostovoljnega dela in s tem veliko pripomogli k uspešnemu asfaltiranju ceste v Kostrevnico

PREDILNICA LITIJA
V LITIJI

sprejme

20 žensk in 8 moških,

v starosti od 18 do 30 let, za štiriizmensko delo v proizvodnji.

Turnus dela je naslednji:

2 dni dopoldan od 5. do 13. ure,
2 dni popoldan od 13. do 21. ure,
2 dni ponoči od 21. do 5. ure,
2 dni je prosto.

Delo se združuje za nedoločen čas, s poskusnim delom 1 in 2 meseca.

Pozivamo občane iz Gabrovke, Dol in okoliških vasi, da se prijavijo, kolikor so zainteresirani za delo, Krajevnemu uradu v Gabrovki in Dolah, Zavodu za zaposlovanje v Litiji ali kadrovski službi v Predilnici Litija v 15 dneh po objavi v Glasilu občanov.

Kolikor bo prijavljenih zadostno število interesentov, bomo zagotovili reden brezplačen prevoz na delo in z dela.

Podrobnejše informacije o delu, osebnih dohodkih in drugo, bodo dobili prijavljenci na sestanku v Gabrovki in na Dolah, ki ga bomo organizirali po preteku prijav.

GIP „BETON – ZASAVJE“,
TOZD „KOMUNALA“ Litija

razpisuje

prosto delovno mesto

VODJE RAČUNOVODSTVA

Pogoji:
- višja izobrazba ekonomske smeri in 3 leta delovne prakse ali srednja izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovne prakse
- moralna in politična neoporečnost
- da ni bil obsojen za kazniva dejanja, ki so po zakonu ovira za opravljanje dela na tem delovnem mestu

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Kandidati naj pošljejo ponudbe na naslov: TOZD „KOMUNALA“ Litija, Valvazorjev trg št. 3, Litija.

Obenem obveščamo vse občane, da ima novoformirani TOZD „KOMUNALA“ LITIJA poslovni prostor na Valvazorjevem trgu št. 3 v Litiji in novo telefonsko št. 88-104.

LESNA INDUSTRIJA LITIJA

TOZD Žaga **TOZD Mizarstvo**
TOZD Plastika **TOZD Furnir**

Delovna skupnost skupnih služb

čestita vsem delovnim ljudem in občanom ob novem letu 1978 in jim želi veliko zdravja, delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

Odbor za medsebojna delovna razmerja
pri osnovni šoli „Franc Rozman – Stane“
Šmartno pri Litiji

razpisuje prosto delovno mesto

TAJNIK ŠOLE

Pogoji: ekonomska srednja šola ali upravno administrativna šola (4-letna), ter dve leti delovnih izkušenj. Poskusna doba dva meseca, nastop službe možen takoj. Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave na naslov:
Osnovna šola „Franc Rozman – Stane“ Šmartno pri Litiji – odbor za medsebojna delovna razmerja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

GIP „BETON – ZASAVJE“
TOZD „GRADMETAL“ LITIJA
vabi k sodelovanju

DVA MONTERJA DVIGAL

Pogoj:
poklicna šola elektro ali kovinske stroke in 1 leto prakse.

Kandidati naj pošljejo ponudbe v 15 dneh od objave v „Glasilu občanov“ na naslov:

TOZD „GRADMETAL“ LITIJA, Ponoviška c. 2, Litija

MERCATOR Ljubljana
TOZD Golovec

obvešča

cenjene potrošnike, da je PE Kladivo Litija odprta od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 14. ure.

Za obisk se priporočamo.

NAČRTNO RAZISKOVANJE VELIKEGA GROBIŠČA NA ROJAH NAD MORAVČAMI PRI GABROVKI – VSAJ TISOČPETSTOLETNO ZAPOREDJE POKOPAVANJA – MLADINA ODKRIVA DAVNO KULTURO – ZAMETKI ARHEOLOŠKE ZBIRKE GRADU BOGENŠPERK

Grobovi iz dobe Ilirov

Med dolinama Save in Mirne se razprostira Zasavsko hribovje, ki kot mogočna naravna pregrada zapira starodavne poti iz Zasavja na Dolenjsko. Ob eni takšnih poti leži – med Moravško in Gabrovško dolino – podolgovat grebenast hrib z zaselkom Roje, ki pripada kraju Moravče pri Gabrovki. Na južni, jugozahodni in jugovzhodni strani hriba je ledina Roje ali Na Rojah, ki obsega peščene njive in travnike. Na temenu podolgovatega položnega grebena iz dolomitiziranega apnenca je v letošnjem maju ekipa Zavoda SR Slovenije za spomeniško varstvo, ob pomoči Kulturne skupnosti Litija ter učenk in učencev OŠ Lojze Hostnik-Jovo iz Gabrovke, načrtno raziskovala veliko grobišče iz prazgodovine in zgodnjega srednjega veka. Denarna sredstva je prispevala Raziskovalna skupnost Slovenije. Izkopavalcem je pomagal tudi Presad iz Gabrovke.

ODKRITJE IZ STAREJŠE ŽELEZNE DOBE

Roje so bile doslej znane kot najdišče žarnih grobov iz mlajše železne dobe (v njej igrajo vodilno vlogo Kelti; zadnja tretjina 1. tisočletja pr. n. št.) in staroslovanskega zgodnjega srednjega veka (7. – 10. stol.). Zaščitna izkopavanja iz let 1970 in 1975, ki so jih pripravili Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo, Narodni muzej v Ljubljani in Zavod SR Slovenije za spomeniško varstvo, niso v tem pogledu prinesla bistveno novih izsledkov. Toliko bolj smo bili presenečeni letos spomladi, ko smo pri odkritju štirih skeletnih grobov ugotovili, da gre za najdbe iz starejše železne dobe, pripisane na jugovzhodnem alpskem in prealpskem prostoru ljudstvu alpskih Ilirov. Najbolj zanimiva sta grobova 61 in 64, oba globoko vkopana v trdo podlago iz dolomitiziranega apnenca v smeri JV – SZ, z obrazom proti SZ. Okostji sta bili delno obdani z vencem iz dolomitnih lomljencev. Nenavaden je grob 61. Po okoliščinah najdbe sodeč gre za pokop mrliča, ki so ga položili v grob prebodenega s kolom. Takšen običaj pokopa poznamo na grobiščih iz starejše železne dobe. Tedanji ljudje so bili verjetno prepričani, da lahko nekateri mrliči vstanejo iz groba in nadlegujejo še živeče svojce (verovanje v vampirje?); zato so v strahu truplo pred pokopom prebodli s kolom in ga tako prikovali ob tla, ali pa so na grob zavalili težko kamnito ploščo (ali nad grobom nagrmadili kup kamenja). V našem grobu smo dobili sled nepravilne okrogle jame natanko na mestu mrličevega trebuha. Jama je segala prav do dna groba in je bilo v njej vse polno žganine. Ob robeh je bila jama zapolnjena z lomljenci dolomita. Verjetno je nevsakdanji pokop potekal takole: mrliča so položili na hrbet v izkopano grobno jamo, nalašč tako veliko (dolgo okoli 3 m), da so pri nogah postavili dve posodi, verjetno napolnjeni s hrano; nato so mrliča na spodnjem delu trebuha prebodli s precej debelim lesenim kolom in ga tako pribili ob tla; kol so obložili z lomljenci dolomita; tik pred zasipanjem grobne jame so iz severozahodne smeri sunili v glineni posodi in ju razbili (verjetno z gorjačo); naposled so grob zasuli in nad njim zakurili velik ogenj (le tako je v grob zabiti kol povsem zgorel, oziroma se je od njega ohranila žganina). Grob 64 je za razliko od prej omenjenega povsem „običajen". Mrliča, pokopanega v neposredni bližini groba 61, so položili na hrbet, ga obdali s pridevki in vse skupaj zasuli s peščeno prstjo. Pri nogah okostja smo odkrili dva lepa glinena trebušasta lonca z valjastim vratom in navzven zavihanim ustjem, črno žgana in okrašena z bradavicami, izbočenimi rebri in vtisi nohtov. Tretja posoda je glinena ponev z ročajem, na koncu odebeljenim in navpično prevrtanim. Pri ponvi smo odkrili železen nožek, na levi strani mrličevega trebuha pa železno pasno spono rombaste oblike. Grobova 61 in 64 sta iz 6. stoletja pr. n. št. Ostala dva skeletna grobova sta tudi iz starejše železne dobe. Zaradi plitve lege slabih 15 cm pod sedanjim površjem (erozija zemljišča!) so ju v novejšem času z oranjem delno, oziroma povsem uničili. Okostji sta ležali v smeri V – Z, z obrazom proti Z. Pri glavi ženskega groba 62 smo našli dva nesklenjena lasna – morda obsenčna – obročka iz brona, okrašena s podolžnimi plitvimi žlebiči in motivom smrekovih vejic na zoženih, nekoliko odebeljenih konceh. Okoli vratu je mrlič imel ogrlico iz 33 jantarjevih jagod. Pri grobu 63 se je ohranil le odlomek bronaste pločevine.

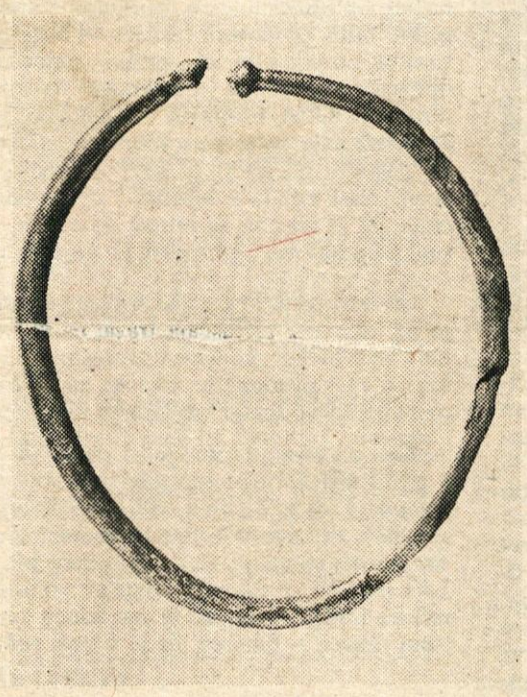

NA ROJAH SO ŽIVELI TUDI STARI SLOVANI – Obsenčni obroček, najden leta 1970 v skeletnem grobu 11 (Foto: S. Habič)

DRAGOCENA OKOSTJA

Običajno merilo za vrednotenje grobov iz arheoloških obdobij so pridevki, vendar so letos na Rojah pomembnejše najdbe okostij. Iz starejše železne dobe, imenovane po najdišču Hallstatt v Gornji Avstriji tudi „halštatska doba", je pri nas izredno malo ohranjenih človeških kosti. Vzrokov je več: starejši izkopavalci so premalo upoštevali najdbe kosti in so vse preveč hlastali za grobnimi pridevki; v halštatskem času se delno obdrži sežiganje mrličev; marsikje – zlasti na Dolenjskem – neprimerna tla hitro razkrajajo kostno tkivo. Zaradi ugodnih razmer – apnenčastih tal – je bilo izkopanih večje število ilirskih okostij v gomili na Volčjih njivah pri Mirni. Letošnje najdbe skeletnih grobov starih Ilirov na Rojah so izredno dragocene za antropološko preučevanje prebivalstva Slovenije v arheoloških obdobjih. Žal se tudi rojska okostja niso ohranila najboljše: ostale so večinoma cevaste kosti in deli lobanj (zlasti v grobovih 62 in 64). Zanimive so najdbe močno obrabljenih zob, ki pričajo o trdi hrani in težavnem preživljanju v starejši železni dobi. Ni mogoče zanesljivo ugotoviti spola pokopanih mrličev, ker je na razpolago premalo primerjalnega gradiva za halštatski čas. Tu lahko priskoči na pomoč arheološka stroka: običajno so ženskam pridajali v grobove nakit, moškim orožje.

STOLETNA VABA ZA ARHEOLOGE

Odkritja na Rojah niso naključna. Še preden so se arheološki strokovnjaki prejšnjega stoletja začeli zanimati za to najdišče, so domačini večkrat našli stare človeške kosti. Po sledi ljudskega izročila sta prva krenila leta 1860 tedanji oskrbnik graščine Turn Viljem Urbas in neki Sajovic ter izvedla prvo uspešno kopanje na Rojah. Poročilo o grobovih je pritegnilo pozornost Dragotina Dežmana (bolj znanega kot Carla Deschmanna), muzealnega kustosa iz Ljubljane, in Ferdinanda von Hochstetterja, predsednika ted. Prazgodovinske komisije na Dunaju, ki sta leta 1878 izkopala na Rojah dva staroslovanska skeletna grobova s pridatki. Leta 1885 je pot prvič zanesla na Roje arheologa – samouka Jerneja Pečnika. Najdišče je naredilo nanj takšen vtis, da ga je raziskoval še leta 1902 in 1907, obakrat s kustosom tedanjega dunajskega Dvornega muzeja Josefom Szombathyjem. Z živahno izkopavalno dejavnostjo v času stare Avstrije so Roje resda postale znane v evropski arheološki stroki, vendar v našo škodo: zaradi izredne dragocenosti so najdbe odnesli na Dunaj, kjer jih hranijo še danes v zbirkah Naravoslovnega muzeja. V času med obema vojnama je nekaj domačinov raziskovalo Roje na lastno pest. O njihovem delu ne vemo mnogo, o izkopanem gradivu še manj. Šele izkopavanja v letih 1970, 1975 in 1977 so obogatila naše muzejske zbirke z rojskimi izkopaninami.

MNOGO GROBOV JE ŠE V ZEMLJI

V teku zadnjih izkopavanj (1970, 1975, 1977) je bilo raziskanih približno 800 kv. m površine velikega grobišča na Rojah. Pri tem smo odkrili 68 grobov, žarnih in skeletnih. Letošnje izkopavanje smo izvedli na najsevernejšem doslej znanem delu grobišča, kjer so bili najdeni v neposredni bližini halštatskih grobov tudi keltskodobni in zgodnjesrednjeveški (v letih 1970 in 1975). Domačini so nas opozorili, da ležijo stari grobovi še proti vzhodu, na zemljišču, ki pripada Klancu pri Gabrovki; po izročilu je bil tu „Ajdov britof". Del grobov se razprostira proti zahodu in jugozahodu prav do ledine Na Gmajni, ki je tik nad hišo p. d. Pri Laudanovih. Skupine grobov so tudi na terasah zahodno pod „Metodinim pruhom" in lesenim križem. Grobov na Rojah je še mnogo neraziskanih. Težava pri odkrivanju je, da se grobišče ne nadaljuje strnjeno, ampak zijajo med posameznimi skupinami grobov večje ali manjše vrzeli. Do natančnejših podatkov o obsegu in postopnem razvoju grobišča lahko pridemo le s pomočjo arheološkega sondiranja (kopanja poizkusnih jarkov); šele tedaj se bomo odločili za načrtno raziskovanje posameznih delov ledine Roje ali Na Rojah, oziroma tudi ledine Na Gmajni.

MLADI ROD RAZISKOVALCE V

Letošnja raziskovalna akcija bi le težko uspela v tolikšnem obsegu in dala tako zanimive izsledke, če ne bi s svojim delom in vnemo priskočili na pomoč učenke in učenci Osnovne šole Lojze Hostnik-Jovo iz Gabrovke. Delovno akcijo je z velikim razumevanjem organizirala Kulturna skupnost Litija, ki se zavzema za nadaljevanje raziskovalnega dela na Rojah.

Ekipa Zavoda SR Slovenije za spomeniško varstvo je mladino tudi seznanjala z načinom arheološkega dela in z varovanjem kulturne dediščine. Mladi rod je v dveh tednih, kljub slabemu vremenu, prekopal ne le površino približno 120 kv. m (in jo po končanem izkopavanju tudi zasul), ampak je sodeloval pri natančnem čiščenju grobov in dokumentiranju arheološkega izkopišča.

MLADINA NAJ VARUJE KULTURNO DEDIŠČINO

Letošnja mladinska delovna akcija pri odkrivanju velikega grobišča na Rojah nad Moravčami pri Gabrovki je pokazala, da se lahko mladi rod še kako uspešno vključuje v varovanje naših kulturnih spomenikov. Sem sodi tudi arheološka zapuščina. Ne le, da bi mladi varovali tudi pred zlorabami in sproti obnavljali na zemljišču označene spomenike. Mladina lahko prispeva tudi ogromen delež pri zapisovanju ljudskega izročila o arheoloških najdiščih (v okviru dejavnosti zgodovinskih krožkov na osnovnih šolah, pod vodstvom mentorjev), lahko budno pazi na slučajne arheološke najdbe pri zemeljskih delih (na polju, v vinogradih, pri gradbenih posegih v zemljišče) in o svojih ugotovitvah sproti obvešča spomeniško in muzejsko službo. Zapuščina iz časov, ki jih raziskuje arheologija, je na videz res neizčrpna, vendar je bo vedno manj, če se ne bomo vsi, vsak po svojih močeh, zavestno vključili v njeno trajno varovanje in posredovanje prihodnjim rodovom.

IZKOPANINE SODIJO NA BOGENŠPERK

V zadnjih letih odkrito gradivo je izredno. Ne predstavlja le nepretrgane vezi med starejšo železno dobo in staroslovanskim zgodnjim srednjim vekom na enem samem najdišču, ampak je enkratno tudi po svoji izpovednosti, izdelavi, lepoti oblik . . . Še posebno pomembne so staroslovanske najdbe, saj so Roje doslej največje odkrito grobišče tega časa na Dolenjskem in eno prvih v Zasavju. Smotrno je, da izkopanine predstavimo čim bližje okolju, kjer so bile najdene. Kot razstavni prostor ustreza grad Bogenšperk, enkratni arhitektonski spomenik. V okolju, kjer je ustvarjal Janez Vajkard Valvasor, bodo rojske izkopanine zaživele v vsej nekdanji lepoti, kot del sedanjih in prihodnjih rodov hribovja med dolinama Mirne in Save. Pri postavitvi stalne arheološke zbirke na Bogenšperku moramo imeti pred očmi tudi najstarejšo zgodovino celotne litijske občine od kamene dobe do srednjega veka, ki zasluži, da jo predstavimo občanom.

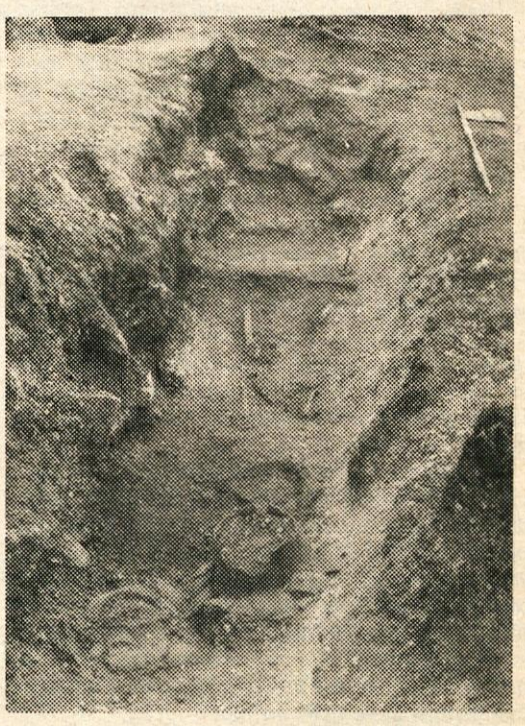

PRESENETLJIVA NAJDBA – Grob 64 iz 6. stoletja pr. n. št., doba alpskih Ilirov (Foto: D. Vuga)

ARHEOLOGIJA VABI TURISTE

Že kratek opis arheoloških znamenitosti v okolici Gabrovke nas začudi, kako je mogoče, da je na tako majhnem in sorazmerno težko pristopnem območju vse polno arheoloških spomenikov. V stoletjih se od njih sicer ni ohranilo veliko: ruševine poslopij je prekrilo bujno rastje, stari grobovi so ostali skriti pod zemljo . . . In vendar so tudi skromne priče nekdanje kulture poseben mik za vsakogar, ki ga zanese v te kraje želja po pristnem, komaj kaj spremenjenem naravnem okolju. Za ljubitelje je treba pripraviti naslednje: spomeniški vodnik o arheoloških znamenitostih okolice Gabrovke in oznake na zemljišču nekaterih najznačilnejših arheoloških spomenikov (n. pr. Roj – Moravč pri Gabrovki, Moravč pri Gabrovki – Šmohorja, Podpeči pod Skalo, Gabrske gore, Vodic, Tihaboja itd.). Zamisel o stalni krajevni arheološki zbirki, pridruženi sedanjemu muzejskemu gradivu na gradu Bogenšperk, moramo tudi čim prej uresničiti. Le tako bo izročilo davnih prednikov vsakodnevno prisotno občanom in krajanom. Grad – muzej, ki ga kot venec z vseh strani obdajajo najdišča iz arheoloških obdobij, bo postal enkratna kulturna in turistična znamenitost.

Davorin Vuga

glasilo občanov
GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA LITIJA

Ustanovitelj: Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Litija. Ureja uredniški odbor: Tine Brilej (glavni in odgovorni urednik), Slavko Urbič, Lojze Kotar, Mojca Lebinger, Zofka Hauptman, Branka Nefat in Miro Kaplja. Prilogo glasila urejajo: Branka Nefat (glavni in odgovorni urednik), Ruža Urbanc, Mari Merzelj, Karlo Lemut in Miro Vidic. Predsednik časopisnega sveta: Slavko Pungerčar. Tehnično urejanje in priprava za tisk: BEP–Ljubljanski dnevnik. Tisk: Ljudska pravica. Naslov uredništva: Litija, trg na Stavbah 1, p. p. 6. Časopis prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

KARNEVAL, KARNEVAL...

Dober poznavalec koledarja ve, da je letos pustna nedelja 5. februarja, litijski občani pa tudi to, da bo tega dne v Litiji zagotovo organiziran tradicionalni karneval.

Pustimo ob strani vse zvezne in republiške praznike, pa tiste, ki jih imenujemo cerkvene, čeprav tudi gantarjevih in ateninih dnevov ne smemo pozabiti. Nam je najbolj pri srcu pustni čas, ko so naša obličja na prepihu, ker želimo, da nam odnese vse tegobe modernega življenja. Maska ima svojo moč. Vrne nam samozavest, ponudi veselje in radost, popelje nas v šalo in humor, vse to pa krepi duha in telo. Zdravnik in radenska nam prinašata zdravje in vitalnost, karneval pa nepozabne trenutke sproščenosti in smeha najvišje stopnje.

Turistično društvo Litija je tudi letos ostalo zvesto svoji dolgoletni tradiciji. Priprave za karneval so že nekaj mesecev zelo intenzivne, saj se trudimo, da bi bila prireditev iz leto v leto boljša in na višji kulturni ravni.

Upravni odbor TD pričakuje, da bodo tudi letos v karnevalu sodelovale skupine sindikalnih organizacij, krajevnih skupnosti, mladine, in drugih, po interesu zbranih občanov. Tematike je letos dosti, saj je bilo preteklo leto zelo „plodno" z vidika satire in družbene kritike. Organizacija letošnjega karnevala je zastavljena tudi tako, da bi šolska mladina vseh razredov sodelovala v karnevalski povorki (seveda vsak otrok kot domiselna pustna šema), s tem pa naj bi odpadla mladinska povorka, ki je običajno na pustni torek. Zaključno točko karnevala bodo popestrili naši znani humoristi Tone Fornezzi–TOF, Janez Hočevar–RIFLE in Zlatko Šugman. Ker gremo tudi mi „V ŽIVO DO KONCA", bomo v zaključni karnevalski točki med Arabci in Judi podpisali večni mir. Če je svetu že znano, da je Mate Parlov svetovni boksarski prvak, naj svet zve tudi o tem, da so Litijani specialisti za mirovne pogodbe.

Zato torej, drage tovarišice in tovariši, pripravljajte se za največji „HEC", da bodo obiskovalci iz naše ožje domovine mislili, da Litijani živimo od heca in ne od osebnih dohodkov.

Vse informacije dobite v pisarni Turističnega društva Litija ob osebnem obisku ali po telefonu 88-040 med 10. in 12. uro. Vabimo vas k sodelovanju s pozivom VSAK OBČAN–ENA MASKA.

I. B.

Pisana karnevalska povorka vedno navduši množico obiskovalcev Litijskega karnevala (Foto: „Zofka")